

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólét petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, május 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Bizonytalan helyzet.
A megvádolt szövetkezeti igazgató.
Sztrájkoló tűzoltó-testület.
Magyar urak Bécsben.
Akik az ojtás miatt betegedtek meg.
Elszalajtott nemzetközi zsebtolvajok.
A legrégibb magyar zeneintézet.
Mindenki lehet milliomos.
Postáskisasszony és segédjegyző drámája.
Balázs István sirja.
Szabad az út a Dardanellákon.
Plágiummal vádolt ötvostanár.

Osztályharc — a második osztályért.

Arad, május 3.

Semmilyen nemzetköziség se tudja úgy bejárni az egyes országokat, hogy azokban egy-egy nemzeti sajátáshoz, divathoz, vagy hibához ne alkalmazkodjék s azt magára föl ne vegye. Ezzel nem akartunk valami friss elméletet fölfedezni s csak azért mondtuk el, mert ide tartozik.

Amig az osztályharc, a legjobban fegyelmezett internacionale, Magyarországon berendezkedett, a mialatt a polgári társadalom ellen fölsorakozott, azzal hadba is keveredett, magára vette ennek a polgári társadalomnak több hibáját. Egyebek között: az uraskodást, a rangnak és előkelőségnek keresését.

Ugy-e ez abszurdumnak látszik. Nincs kizárva, hogy ezért az osztályharc sajtója olyan erőteljes kifejezést üt a fejünkhöz, aminőt egyetlen népgyűlés betiltása miatt a főszolgabíró se kapott még. Természetes, a dolognak csak a legaktuálisabb bizonyítékát emlíjük föl. Az aradi Westinghouse-gyár

munkásainak azt a követeléseit, hogy vidéki munkákhoz második osztályú jegyet kapjanak.

A munkásnak azt a jogát, hogy minél többet követeljen magának abból a kényelemből, egészségi berendezésekből, amit a modern idők nyújtanak: nem lehet elvitatni. Hogy a munkás is szellős, világos, tágas lakást kíván, jól akar táplálkozni, emberhez illően ruházkodni, szellemi táplálékban és szórakozásban részesülni: ez jogos és természetes. És ha az ipar elbirja azt a magasabb bért, amely a munkásnak mind ebből és egyéb igényekre valókból minél többet biztosíthat, csak örülni lehet neki. Ha majd a mi gyári munkásaink is fürdőszobát tarthatnak és a leányaikat zenére tanníthatják: bizonyára annak jele lesz ez, hogy Magyarországon erős, kemény tökére épített gyáripár van.

A második osztály, — az azonban mást jelent. A vasutnak második osztálya különbözteti meg az egyszerű polgárt Magyarországon és a külföldön. Nemcsak Magyarországon, Ausztriában, Olaszországban és egyebütt mindenki, akinek az utazással egyéb célja nincsen, mint hogy valamely távolságot elérjen: szinte kivétel nélkül harmadik osztályon utazik. Még mi magyarok is a külföldön többnyire harmadik osztályon utazunk, nemcsak azért, mert ott nem ismer senki se bennünket, hanem, mert önkéntelenül ránk ragad azoknak az okos németeknek a példája és utmutatása: minnek kidobni egy csomó pénzt azért, hogy az ember párnázott ülésen üljön, holott nem azért utazik, hanem hogy Düsseldorfba, vagy Augsburgba jusson? Nálunk, idehaza azonban egyenlő lenne a legna-

gyobb lesülyedéssel, szinte kompromittáló lenne, ha például egy ezerkétszáz forintos hivatalnok Budapesttől Aradig a harmadik osztályon utazik.

Ez a rossz szokás, a magyar uraskodásnak ez a sajátága fogott a munkásokon, akik a helyzetük megjavítására vezető pontok közé elsőnek vették föl azt, hogy második osztályon akarnak utazni, ha vidékre viszik őket dolgozni. Ezt csak nem a munka becsülete kívánja? Nem. A munka megkívánja a jó bért, sokszor a rövidre szabott időt, s a pihenőket. De azt nem kívánja, hogy második osztályon utazók annak művelője?

A polgári utasok osztály-fényűzése talál egy ürügyet arra, hogy a harmadik osztályon ne utazzék:

— Hja kérem, a külföldön, az más! Nálunk azonban a harmadik osztály tele van zsíros, köpködő, bundaszagu és többnyire illetlenül viselkedő parasztokkal, akikkel lehetetlen együtt utazni. Ha a harmadik osztályon utazunk, akkor többet kólt és a második osztályon megy.

Ez sincsen így egészen s ha így van, a kalauzok a harmadik osztályú kocsik egyes rekeszeiben okosan elosszák az egy szőrű és egymáshoz való utasokat. De ha a burzsoá utasok is ezt mondják — vajon ugyanily okok miatt követelik-e a második osztályt az automobil-gyári munkások is, akik az osztályharc alapján állva, a legteljesebb emberi egyenlőség, a legigazibb demokráciának kellene, hogy a követelői és követői legyenek? Vagy ők megtoldják az ismert május elseji mondást:

— Világ proletárjai egyesüljete! — csak a vasuton járhattok külön osztályokban!

Magány.

Írta: Falk Richard.

Bántó hangulat uralkodott a lakásban. A komoly berendezésű szobák össze-vissza forgatott hutoráikkal kellemetlenül ásitottak egymásra a tárt ajtókon át. Szanaszét holmik, csipkék, ruhadarabok, félrehuzott terítők, felhajtott szőnyegek, félig nyitott szekrények olyan idegenszerű jelleget adtak a különben előkelő lakosztálynak, mintha tovasiető jövevény minden kegyelet nélkül megzavarta volna azt az elegáns rendet, amit a szem egy ilyen tekintélyességet keltő környezetben megkíván. Az ebédli fehér terítékű asztalának maradécai fölül bor, pezsgő és torta illat párállott a dohányfüstös szalonba s itt a távozott vendégre párfümgőzeivel keveredve, szinte fullasztóan nehezedett a selyem kárpitos falakra. A fehér medvebőrre hullott mirtusz, rózsaszálak s a sevesi fayence-vázák bokrétaí bágyadtan húzták össze szirmaikat.

A kopár, letaroltnak látszó helyen, a téli délután szürkülő árnyai között kettőn képviselték az emberiséget. A férfi törődötten, gyűrött ingmellel, rancos frakkban ült a kandalló melegénél s fáradtan bunyta le szempilláit. A parázs fénye meg-megcsillogtatta szakála ezüstjét. A férfi csupa komolyság, erő, amely lanyhaságban érezte, hogy tulesett valamin, amire régóta várt s mégis a látszólagos nyugodtság mögött lappangott vala-

mi bizonytalanság, készülődés. Az asszony, az uri társaságok „még mindig szép” asszonya, a vörösposztófűgöny mellől nézegette a havas utcát, a nyüzsgő emberáradatot. Selyem ruhája, hajviselete, testtartása, fojtott tűzü szemei, egész lénye maga volt a megtestesült ellenállás, amely nem engedte győzedelmeskedni maga fölött az időt s a látszattal leküzdvé, még mindig tetszeni akar. A csend már elviselhetetlen volt. Az elidegenítő, már majd visszataszító hidegségbe ékelt hitevek a fakó környezettel együtt mintául szolgálhattak volna annak a piktornak, aki az utolsó emberpárt petyhüdtisével, akaratlanságával együtt egy elmúlt orgia millieujében akarná megörökíteni.

Az asszony szeretett volna hátrafordulni, beszélni; kinozta a hallgatás. De nem mert, félt s félalma palástolása közben remegett; a lelki fázást követte a lesujtottság és elhalóan dübögő szívét rossz sejtés szorította össze. Ha legalább sirni tudott volna. A férfi megmaradt számítóan, gondolkodó mozdulatlanságában, csak akkor mocant meg, mikor az ősi óra komoran bugott az ébenfa-állványon belül. A nő nagy elhatározással megfordult s bánatosan mondta:

— Hat óra. Már messze vannak. Szegény leányom...

A hanglejtésében volt valami szineskedés, az őszinteség hiánya. Így nem beszél anya, akinek leányát az új férj alig néhány óra előtt szakította ki a családi fészekből, a lakodalmass vendé-

gek köréből. A férfi elfordította a fejét, összehunyorított szemhéjain maró guny repesett. Igen, ez ő, a mindig színészkedő asszony. A férjben több volt a szomorúság, semhogy érdemszerint megfelelt volna. Ridegen, parancsolólag vetette oda:

— Sohse sajnálja. Boldogabb lesz, mint én, mint ön, mint mi...

Az asszony érezte, hogy a kis ellágyulást ki kellene használnia, megnyernie a férfit, de benne volt a nyakasság, a kötekedés, az engedetlenség vágya és élesen mondta:

— Ki tudja?

— Majd elvállik! Ugy hangzott ez, mintha a férfi megtiltana, hogy erről a tárgyról tovább beszéljenek.

Az asszony fázékonyan húzódott el az ablaktól s a kandallóhoz közeledett. Az ajtó mellett eljövét, bepillantott a férfi szobájába s meglátta a fehérítő utazó kosarat, a bőrtáskákat. Összerezzen, fojtott torkában lihegessé lett a lélegzett. Nem hitt szemeinek és előrenyújtott nyakkal, meredt tekintettel bámulta a csomagokat. Kábulás fogta el, le kellett ülnie. Susogva kérdezte:

— Hát elmegy? Csakugyan elmegy?

A férfi felállott, komoran lehorgasztotta a fejét.

— Elmegyek.

— Nincs irgalom magában, szolt az asszony. Szavában több volt a szemrehányás, mint a kérés.

Nagyon kis részletkérdés volt ez s hiba lenne erről megítélni, jellemzést vetni a mi munkás-mozgalmainkra. Inkább a magyar fölfogásra jellemző, hogy a belőle lépten-nyomon kiűtő „egygyel többnek lenni akaráss” még a proletár küzdelemben, a szociáldemokrácia kéményei alatt is érvényesülni tud, mihielyt azok Magyarországon füstölögnek.

Bizonytalan helyzet.

— A képviselőház ülése előtt. —

Ásvirati tudósítás.

Budapest, május 3.

A magyar delegáció tegnap befejezte tanácskozását s megszavazta a közös indemnitást. Lukács László miniszterelnök ma délből már vissza is érkezett Budapestre s hétfőre ülésre hívatta össze a képviselőházat.

A hétfői ülés.

A hétfői ülés előtt azonban a miniszterelnök előreláthatóan keresni fogja még az alkalmat arra, hogy érintkezésbe lépjen az ellenzéki pártok vezéreivel.

Az ülés napirendjén a kormány bemutatkozása és programja van. A programhoz, melyet Lukács adott, tudvalevőleg még senki sem szólt hozzá. Mindenekelőtt az ellenzéki pártok vezetőemberei beszélnek és foglalnak állást, előbb Kosuthék, Justhek, majd a néppárt, azután a pártok kívül állók. A munkapárt ebben a vitában nem szándékozik részt venni. A vita főleg azokról a nyilatkozatokról indul meg, melyeket Lukács László a kormány bemutatkozása alkalmával tett s a melyekkel programját és fölfogását különösen a választójogi reform dolgában körvonalazta. A miniszterelnök már ekkor jelezte, hogy a megoldást előzően az ellenzéki pártok vezéréivel részletesen megvitatták, nem ragaszkodnak föltétlenül, ha valaki mást és jobbat tud ajánlani, ő azt is készséggel megfontolja. Ezzel a kijelentéssel Lukács szabad utat hagyott az egyezkedés további folytatására, ami most már három napon belül végleges eredményre is fog vezetni s vagy biztosítja a véderőreform normális elintézését, vagy újabb fordulóhoz sodorja a politikai helyzetet.

Tárgyalások a Justh-párttal.

Az ellenzéki pártok, de különösen Justhek feszült várakozással fogadják a békekísérlet megújítását s abban reménykednek, hogy Lukács már most, miután a delegáció veszedelmét maga mögött tudja, nagyobb engedékenységet fog tanúsítani a párt követeléseiről. A Justh-párt orga-

numa ma azt írja, hogy politikai körökben nagyon erős béke áramlat keletkezett, amennyiben nagyon optimisztikus felfogás kezd itt-amott lábra kapni. Ha ennek az volna az alapja, hogy Lukács László el van tököelve elfogadható alapon békés kibontakozást létesíteni, akkor ez nagyon öröndetes dolog lenne.

Justh Gyula néhány napi távollét után, ma délután felkeltőkor Tornyáról Budapestre érkezett. Még birtokán kapta Lukács László üzenetét, hogy szombaton felkeresi őt a miniszterelnök és a kibontakozás dolgában tanácskozik vele. A tárgyalás alapja természetesen a választójog.

A kuriális választójog.

A választójogi reformot, amely körül a válság, a béke és obstrukció sorsa iránt osztrák politikai körökben is, melyeknek a magyar dolgok iránt való érdeklődését nagyon felcsigázták a delegáció tárgyalásai, óriási az érdeklődés. Nagy feltűnést keltett Bilinski közös pénzügyminiszter kijelentése, hogy a magyar képviselőház hat—nyolc héten belül szállítani fogja a véderőreformot, a legtöbb kombinációknak nyit utat.

— Bilinskit csak Lukács informálhatta így! — jelentette ki a delegáció tegnapi teljes ülésén Issekutz Győző a magyar delegátusoknak.

Természetesen a magyar miniszterelnök minden lépését figyelemmel kísérték Bécsben. Konstatálták, hogy igen tartózkodóan viselkedett, de Batthyány Tivadar gróffal többször találkozott. A delegáció tagjai azt hiszik, hogy a függetlenségi párt alelnöke választójogi reform-tervezetet dolgozott ki és abban bízik, hogy ehhez megnyeri Lukács László és Justh Gyula hozzájárulását egyaránt. A kormányhoz közelállók részéről viszont azt mondják, hogy a békés meg egyezés csak a függetlenségi párt követelésének leszállítását után érhető el, mert Lukács a maga terveiből, a kuriális választójogból nem enged.

Khuen a munkapárt elnöke.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a visszavonult Perczel Dezső helyébe a munkapárt elnöke, Khuen-Héderváry Károly volt miniszterelnököt választja meg.

A Kossuth-párt álláspontja.

A Kossuth párt vezérei Apponyi Albert gróf, Déry Zoltán és Mezőssy Béla ma délből tanácskozást tartottak Kossuth Ferenczel a politikai helyzetről s a párt magatartásáról.

A munkapárt bucsuja Khuentől.

Lukács László miniszterelnök ma este megjelent a pártkörben, ahol a párt tagjaival élénk beszélgetést folytatott. A miniszterelnök holnap délelőtt veszi át a miniszterelnökségi hivatal vezetését, amely alkalommal a hivatal tisztikara üdvözölni fogja. Holnap délután a kormány tagjai minisztertanácsot tartanak. A munkapárt, mint

már azt jelentettük, vasárnap este tartandó ülésén bucsuzik el Khuen-Héderváry Károlytól. Ezen az ülésen fogják leleplezni a volt miniszterelnök arcképét, amelyet László Fülöp festett.

A megvádolt szövetkezeti igazgató.

— Mihalik Béla ügye. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Az aradi királyi törvényszék büntető tanácsa ma folytatta Mihalik Bélának, az aradi bőripari raktár szövetkezet volt könyvelője ügyének a tárgyalását. Ma délelőtt Heinrich Sándort, az Arad-Csanádi Takarékpénztár vezérigazgatóját, Kell Lajost, az Aradi Ipar és Népbank cégvezetőjét és Reinhart Gyulát, az aradi iparosok hitelszövetkezetének igazgató-elnökét hallgatták ki a szövetkezet váltoira nézve. Valamennyi vélemény meg egyezett abban, hogy a bőriparosok szövetkezetének hitelt csakis Mihalik Béla apjának, Mihalik Józsefnek szírója mellett adtak, azáltal tehát, hogy Mihalik Béla három váltó-adósának, akik idejében nem küldték be prolongációs váltóikat, nevét a váltóra ráírta, nem károsította meg sem a feleket, sem a szövetkezetet.

Kihallgatták a csödbe jutott szövetkezet igazgatósági tagjait, akik közül egyesek indulatosan vallottak Mihalik Béla ellen, úgy, hogy az elnöknek egyik-másikat rendre is kellett utasítani.

Bartlenszky József csizmadia azt vallja, hogy 1908. június 8-án 840 koronát adott át váltórendezés céljából Mihaliknak, aki az összeget nem könyvelte el. Elismervénye nincs a pénzről, ellenben Táfvör József és Sándor Balázs eskü alatt vallja, hogy látták, amikor Bartlenszky a pénzt átadta. Mihalik tagadja, hogy Bartlenszky pénzt adott volna neki. Elmondja, hogy Bartlenszky sokkal kisebb összegekkel évekig adós maradt, nemhogy 840 koronát elismervény nélkül, majdnem négy évig hagyott volna heverni.

A bizonyítási eljárást befejezték és ezek szerint a sikasztást teljesen beigazolni nem lehetett, az egyes tételeknél vannak ugyan zavarok, de ezeknél sem tudnak a roppant rendetlenül vezetett könyvek és a felületes ügykezelés nyomai a vétség megállapítására biztos támaszt nyújtani. A védő kérte annak megállapítását, hogy a bőriparosok szövetkezete Mihalik Béla apjának, akinek ő az egyedüli örököse, több mint 30.000 koro-

— Nincs!

A férfi szemei megcsillantak a sötétben. Arca a kéjes boszu és a fájdalom érzete alatt eltorzult. Kezeit ökölbe fogta, aztán végig surolta vele homlokát. Gunyolta önmagát, hogy inkább sirni tudna, mint lesújtani erre a gyűlöletes asszonyra. Kiegyenesedett s odaállott eléje.

— Elmegyek, igen el. Évek óta lesem a szabadulás percét, türtem, szenvedtem, fuldokoltam a közeledben. Pokol volt nekem veled egy fedél alatt lenni, de kibírtam, mert gaz férfi vagyok. Hogy mi mindent elbírt ez a nyomorult test, ez a hitvány, megalkuvó lélek!

Az asszony megdöbben, hátraszegezte a fejét s nem mert szólani.

— Számláltam a napokat, az órákat. Végre, végre!

— Nem hittem, hogy megtartod ígéretedet, mondta az asszony bátorlalanul.

— Nem hitted, mert gyávának, komisznak tartottál, mert együtt tudtam veled lenni azután, hogy megcsaltál. Hallgass, arról ne beszélj, csak arról ne. Ma nyolc éve...

Az asszony kissé megtörtén borult kezére.

— Jól kikerestél a napot; elég kegyetlenül ép a mai napra tüztél ki a leányunk esküvőjét.

— Az évfordulódon!? — kacagott nyersen, bántón az ember. Számítván cselekedtem, de ha kegyetlenül is, nem eléggé a te tetteredhez mérten. Szerettelek és te, az én hitvesem, a leányom

anyja megcsaltál. Igen, ma nyolc éve. S én, a helyett, hogy megöltelek volna, megalkudtam az élettel s a becsülettel. Megígértem: együtt maradunk leányunk házasságáig, addig pedig élünk egymás mellett, egymás nélkül. Rettenetes nyolc év, otthon, szeretet, melegség nélkül. S mindezt szerethető tettem a leányomért s boszúból írártad.

A férfi szavai súlyos ölmadarabokként hullottak az asszony lelkére. Szaggatottan, bátorlalanul próbált védekezni.

— Sohasem engedted, hogy védjem magam, hogy kiérdemelhessem bocsánatodat. A nyolc év alatt sohasem illetél szemrehányásokkal, nem volt hozzám egy jó szavad és mindjobban elidegenedél tőlem.

— Idegen voltál te nekem mindég.

Az asszony felsóhajtott.

— Azt hittem a hosszú idő alatt majd csak újra találkozunk tetteink, gondolataink és az anyá visszacszerzi a feleséget. A szobáinkat elválasztó fal sziklatorlasszá erősbödött közöttünk: gyűlöletteljes utálattal, borzasztó hidegséggel bántál velem.

— Mindez kevés elégtétele az én szenvedéseimnek. Megrontottad hitemet, elraboltad a boldogságba vetett bizodalimat, férfikoromat megmérgeztél, életemet kiirthatatlan métegylyel fertőztél meg. A leányom láncolt hozzád s most kora ősz fejjel, reménytelen jövővel, száradt lélekkel, fonnyadt jelenemmel nyolc évi kin után elhagylak. Ki adja vissza mindazt, amit elvesztet-

tem, mi kárpótolhat? Semmi, csak a gyűlölet, a megvetés, amit írártad éreke.

Az asszony biztatta magát, de nem tudott könyörögni.

— Pedig annyiszor megbántam bűnömöt. Oly sokat töprengtem rajta: miképen közelítek meg. Asszonyosságom nem tudott áthatolni gyűlöleted kérgén. Bocsáss meg, ne hagy el, ne hagyj magamra.

A férfi dacosan vonogatta a vállát.

— Ez az, ez a boszu, ezért számítottam én jól. Nem az elhagyás bánt téged, hanem a magány. Ezelőtt nyolc évvel könnyű szívvel nézted volna távozásomat. Fiatal voltál, tetszeni tudtál. Átkos tűzű szemed, tettetted, amely rajtam és azon a „másik”-on már kiállotta a tűzpróbát, nem hagyott volna cserben. Szépséged elválásunk után hamarosan bebéklyózt volna egy férfit s engem könnyen feledtet volna. De most öregedni kezdesz, az arcod ráncos, szempilláid körül rovátkák ijesztik el a szeretni vágyót, szépséged szétmálolt, asszonyosságod ereje csak a tapasztalat — most, igen most, mint a fegyvereitől megfosztott harcos, úgy érzed magad. Az egyedüllét, a magány százszoros súlylyal nehezik rád. Vigasztalanság vesz körül, nem lesz bizalmasod, a szeretetlenség hidege összevacogtatja a fogadat s hiába van leányod, hiába a társaság, nem lesz senkid; érted: senkid se. Írtózol az elhagyatottságtól, el kell viselned, ez enyhe büntetésed. A te vezeklésed csak ezután következik.

Az asszony görnyedten, mintha összezsúrták

nájába került a szövetkezet, kifizetett zsirók és egyéb kötelezettségek miatt és hogy a szövetkezet igazgatósági tagjai azért vallanak terhelően, mert ezen összegek egy részéért *Mihalik öket beperelte*. A törvényszék az igazgatósági tagokat megeskette. Délután a perbeszédnek voltak, majd Bittó József elnök a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

Elszalajtott nemzetközi zsebtolvajok.

— Akiket nyolc napig üldöztek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Az erdélyi vasút-vonalon igen sok az utazó zsebtolvaj. Legtöbbje a Balkánról kerül az országba, míg az államvasutak nyugati vonalain, különösen a Budapest-Bécs közötti kocsikon lengyel zsebmetszők dolgoznak. Jórészt ismerik őket a fővárosok detektívjei, mert többszörösen büntetett alakok, akik néhány esztendei fegyházát fel sem vesznek. Az elmúlt télen azonban annyira elszaporodtak, és oly vakmerően végezték a lapásokat, hogy a vasutakon állandóan kellett detektíveket utaztatni. Sokszor a fél országon át üldözik a titkos rendőrök a zsebmetszőt, aki nagyszerű összeköttetései folytán igen gyorsan értesül az őt fenyegető veszélyről és sikerül megugrania.

A budapesti államrendőrségnek két ügyes detektívjét küldték ki az erdélyi vonatra, mert értesültek, hogy az utóbbi hetekben elkövetett zseblésekben egyik legveszedelmesebb tolvaj, Halmagian György is ludas és ennek az elegáns megjelenésű, kitűnő öltözködő, sok nyelvet beszélő vén bűnösnek a kézrekerítésére nagy ambícióval készültek. Nyolc napon át, éjjel-nappal vonaton ültek a detektívek és különösen az Arad-Tövis közötti szakasz utasait figyelték erős kitartással.

Tegnapelőtt titkos besugárás révén arról értesültek, hogy Tövisen több gyanús alak fordult meg és nem lehetetlen, hogy Halmagian is köztük van. A detektívek este érkeztek meg Tövisre és a vasuti állomáson szolgálatot teljesítő csendőrmesternél informálódva, elhatározták, hogy razziát tartanak a helységben. Egyik éjjeli mulatóhelyen négy embert találtak a belépő detektívek, akiknek gyakorlott szeme nyomban gyanusnak

látta a bor mellett halkan beszélgető alakokat, akik csakugyan nem gyaníthatták, hogy Tövis egyik zugjában fővárosi detektívek kerülnek velük szembe, a szomszéd asztalhoz. A rendőrség emberei szintén bort rendelték és félórai megfigyelés után elhatározták, hogy a négy férfit igazolásra szólítják fel. Észrevétlenül tudták revolverüket kézbevenni.

— Aki megmozdul halálfiá — kiáltottak a borozó társaságra és mielőtt még Halmagian György — mert ő is a társaságban volt — revolvert ránthatott volna, lefogták és ártalmatlanná tették. A többi három az ajtón át meg akart ugarni, de a künt várakozó csendőrök karjaiba futottak.

Halmagiánnal együtt kézre került Rothmüller József is. Mindkettőjüket erősen megkötözve kísérték be a csendőrségi laktanyába, ahol kihallgatták őket és minthogy a pancsovai törvényszék körözi őket, a főszolgabíróságnak adták át, hogy tolonc uton küldje el Pancsovára. A detektívek tovább utaztak, a veszedelmes zsebtolvajokat pedig tegnap tolonc uton továbbították egy községi rendőrrel Aradra.

Tegnap este fél tízkor Aradra érkezett a rendőr a két jó madárral.

— Ilyenkor már mindenki alszik a rendőrségen, — mondotta Halmagian a kitűnő hatósági tekintélynek — hiába megyünk oda, át se vesznek bennünket. Menjünk le valamelyik kocsmába, ott megvacsorálunk, éjjeli szállást is kapunk, reggel aztán jelentkezzünk.

A Pécskay-ut 3. szám alatt levő vendéglőt megfelelőnek találta a rendnek éber őre, aki az elegáns urak társaságában nagyszerűen érezte magát és akik valóban úgy viselkedtek vele szemben, mint az urakhoz illik. Ők fizették a vacsoráját, a szállását, ami ugyan nem került sokba, mert bármilyen finom urak is voltak a toloncai, annyira nem bízott bennük, hogy távozzék mellőlük. Az éjszakát a kocsmában az asztalokra hajtván fejük, töltötték el. Jót aludhattak, mert reggel hat órakor ébredt csak fel a tövisi bodadész — egymagában. Halmagian és társa, a kocsmában ajtójának kifizetése után megszöktek.

— Ebből baj lehet, gondolta a plajás és felballagott a városházára és a kapuőrnek mondotta el a vele esett kalamitást.

— Petrozsényi rendőr vagyok — hazudta nagy ravaszon és kerteles nélkül bevallotta a történeteket. Az inspekciós szobában jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és még a délelőtti folyamán megtette az aradi rendőrség az intézkedéseket a szökevény zsebtolvajok kézrekerítésére.

Délután négy órakor az erdélyi gyorsvonattal Aradra érkeztek a zsebtolvajokat elfogó fővárosi detektívek, kiszálltak, hogy szétnézzenek a városban és este féltízkor tovább utazzanak. Felmentek a városházára is, hogy ittlétüket igazolhassák. Bittner Róbert ügyeletes rendőrfogalmazónál jelentkeztek és míg vele beszélgettek, bejött az ügyeletes őrmester is.

— Alásan kérem — szólott az őrmester — bevezessem az esemény könyvbe, hogy a Halmagian és Rothmüller szökevény toloncok...

Tovább nem mondhatta, mert az egyik detektív felugrott a székről, a fejéhez kapott...

— Kérek gyorsan egy pohár vizet, mert elájulok. Hozták a vizet és miután magához tért, megkérte Bittner fogalmazót, hogy kiméletesen mondja el, vajon jól hallotta-e, vajon Halmagian és Rothmüller tényleg szökevények-e, mert ha igaz, akkor a kísérijüket ott üti le, ahol találja.

A fogalmazótól értesülve a történetekről, szomorúan kellett tudomásul venniük, hogy a nyolc napon át üldözött jómadarak kiröpültek a kalitkából. Kijelentették, hogy nem utaznak Budapestre, hanem nyomban üldözőbe veszik a megszökött zsebtolvajokat.

Magyar urak Bécsben.

— Régi delegátusok és új miniszterek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bécs, május 3.

Amikor a delegáció Bécsben tartja üléseit, a magyar urak egy egész külön kis világot alkotnak az osztrák császárvárosban. A Bankgasse magyar házán ilyenkor magyar trikolór lobog és a város főbb utcáin, este pedig a színházakban magyar csoportok találhatók, mert Bécsben nagy az összetartás a magyarok között.

A magyar delegáció tagjai rendszerint együtt ebédelnek és nagyobb csoportokra oszolva, együtt vacsorálnak is. A pártkeretek, legalább társadalmilag nézve, rendszerint eltűnnek Bécsben. A mostani háromnapos bécsi tanácskozáson is a munkapárti delegátusokkal a fehér asztalnál is barátságosan találkoztak a Kossuth-pártnak és a néppártnak kiküldöttjei. A politikájuk is teljesen azonos csapáson halad. Tisza István, Teleszky miniszter, Erdélyi Sándor, Sándor János, Apponyi Albert, Mezőssy Béla, Zichy Aladár gróf, Pejacsevich Tivadar gróf, Bogdanovics Lucian patriárka, az örökifju Harkányi Frigyes, főrendek és képviselők együtt mulattak az ebédek során.

Csak a Justh-párti delegátusok alkottak egészen elkülönített csoportot az idén. A politikájuk is egészen speciális, különálló szerepet játszott.

Az idei delegációnak rövid tanácskozása bővelkedett érdekes mozzanatokban, nemcsak a beszédek és állásfoglalások tartalma és színe folytán, hanem pusztán csak külsőségekre nézve is. Új emberek ültek a miniszteri székekben s a nagyközönséget mindig izgatja az, ha maga előtt új minisztert, új hatalmasságot lát.

A legnagyobb szenzáció a külügyminiszterre, Berchtold grófra irányult. Érdekes megjelenés, széles homlok, keskeny áll, világos zöldesszürke szem. Kétségkívül fiatalabbnak látszik a koránál. Fesztes magatartása s komoly nyugalma, továbbá választékos eleganciája jelzi a diplomátát. Tud magyarul, de töri a magyar szót. Tanul s egy kis gyakorlattal nemsokára bizonyára tisztán csak magyar nyelven fogja magát megértetni a magyar delegációban.

Bülszki lovag, az új közös pénzügyminiszter, fehérhajú, de pirospozsgás képű öreg ur. Bőbeszédű és közlékeny. Sok mindent elmondott, amit mások Ausztriában elhallgatnak. Persze felelős állásban. A ki nincs felelős állásban, az ugyanis kikutog vagy kikiált mindent, ami Magyarország és a magyar államiség ellen van.

Auffenberg lovag, a szerencsétlen hadügyminiszter úgy ült a helyén, mint olyan ember, akit ezer aggodalom nyugtalanít. A szeme okulárja mögött nyugtalanul kémlelődt jobbról-balra és balról-jobbra. Felt, sőt remegett, de a nagylelkű magyar urak megkegyelmeztek neki.

Új ember volt a közös miniszterek asztalánál Wickenburg Márk gróf, aki most először szerepelt külügyi osztályfőnöki állásában a delegáció előtt. Az ő szokott melankolikus tekintetével hallgatta végig a vitát s azt a benyomást keltette, hogyha zavarosak a külső politika vizei, ő bizonyára szeretné csöndre és nyugalomra inteni.

Lukács László miniszterelnök is először szerepelt ebben a méltóságában a delegációban, ahol először jelent meg Teleszky János pénzügyminiszter is. De a miniszterelnököt nem vetköztette ki formájából az új méltóság, csak itt-ott tükröződött rajta a nyugtalanság, az idegesség és a gond. Teleszky pedig úgy viselte pénzügyminiszteri nagyságát, mint olyan férfiú, a kin efféle változás valójában semmit sem változtat.

volna, roskadozott a karosszékekben. Reszketett a bekövetkezendők elől. Valahányszor eddig erre gondolt, hihetetlenül hesegette el maga mellől az egyetlen bűnnel terhelt mult felett koválygó hollólelete gondolatokat. Biztatta magát, bízott a férfi gyöngeségében, a feledésben, az összeszokásban, a közös hajlék bilincseiben. Mindennek vége, egyedül lesz, borzasztóan egyedül. Könyecseppek hullottak a ruha selymére, amely gyorsan szivta fel őket, mint az idő az asszony szépségét, ifjúságát.

A férfi tovább ment, az ajtónál megállott.

— Azzal ne epeszd magad: mit kellett volna tenned, hogy visszanyerj. Hiába a könyörgés, a megálázkodás, mindez nem változtatott volna rajtunk. Feltél a magánytól, hiszen azért halasztgattad a leányunk férjhezmenetelét, az esküvő napját. — Magad leszel, egyedül, mintha emberek közé temettek volna üvegkoporsóban.

Jólesett felindulásának, hogy mindezt elmondhatta s a felszabadult rabszolga szilajságával vágta a megsemmisített asszony szemébe megegyeszer:

— Egyedül maradsz!

Azután köszöntés nélkül eltűnt a másik szobában. Az asszony meredt tekintettel nézett maga elé; nem tudta mit gondoljon, mihez fogjon. Hallgatózott, az előszoba ajtója becsapódott és a férfi erős lépteinek zaja lassankint elhalkulva kongott a lépcsőházban. Az asszonynak összeszorult a szíve a sivar sötétségben már is érezni kezdte a magány borzongató lehet és zokogva végigvágódott a szőnyegen.

Postáskisasszony és segédjegyző drámája.

— Öngyilkosság Medgyesbodzásán. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Titokzatos öngyilkossági kísérlet foglalkoztatja most a közeli Medgyesbodzás község lakosságát. Ma éjjel Popovics Elek fiatal segédjegyző öngyilkosságot kísérelt meg: föbe lőtte magát súlyos sérüléseket szenvedett. Az öngyilkosság okát eddig még nem lehetett megállapítani, mert Popovics nem nyerte vissza eszméletét, de a körülményekből arra lehet következtetni, hogy *szerelmi drámáról van szó.*

Egy évvel ezelőtt került Medgyesbodzásra a fiatal segédjegyző, aki aradi származású. Itt végezte a középiskolát is, azután Budapestre került a jegyzői tanfolyamra, amelynek elvégzése után Medgyesbodzás segédjegyzőnek választotta meg. Medgyesbodzásán Popovics Leucutia Lujza póstamester kisasszony házában lakott, s a póstamester nőnél élt. A fiatal segédjegyző s az idősebb póstamester között természetesen rokonszenv fejlődött ki, sőt az utóbbi időben már azt is beszéltek a faluban, hogy a segédjegyző megkérte a póstamester nő kezét.

Tegnap este is a póstamester nőnél vacsorázott a segédjegyző. Rajtuk kívül még egy idősebb nő volt a vacsoránál, a póstamester nőnek egyik rokona, ki néhány hete Leucutia Lujzával volt vendégségben. Vacsora után a segédjegyző még hosszabb ideig beszélgetett a két nővel.

Hogy ezután mi történt, azt nem tudni biztosan, csupán csak annyit lehetett megállapítani, hogy a póstamester nő és a segédjegyző valószínűleg öngyilkosságot kísérelt meg, mert a szomszédok tizenegy óra után hangosabb szót váltást hallottak a házból.

Fél tizenkettőkor revolverlövés dörrent el a lakásban. Leucutia Lujza kétségbeesve szaladt ki a szobából s hangosan kiáltozta:

— Popovics agyonlőtte magát!

A szomszédok csakhamar összeverődtek s a szoba közepén eszméletlenül találták Popovicsot, kinek halántékából patakzott a vér. Azonnal bejelentették az esetet a község házában s Vermes Alfréd jegyző megjelenve a helyszínen, azonnal intézkedett, hogy Lübeck Jakab dr. községi orvos megvizsgálja az öngyilkost. Lübeck dr. konstataulta, hogy Popovics egy lövést tett a halántékába, de a golyó, ugylátszik a kéz remegése következtében, felfelé irányult s így nem érte az agyvelőt, hanem a koponyacsontban megakadt. A sérülés rendkívül súlyos, de nem feltétlenül életveszélyes. A jobb szeme világát mindenestül elveszté a szerencsétlen ember. Ugyanezt konstataulta az időközben megérkezett Mannheim Zsigmond dr. medgyesegyházai községi orvos is, akiért Leucutia Lujza küldött kocsit azonnal az öngyilkosság elkövetése után.

Az öngyilkost még az éjjel beszállították a gyulai kórházba, ahol ma reggel a szemét megoperálták. Holnap megkísérik az orvosok a golyót eltávolítani a koponyából. Az öngyilkossal együtt utazott Leucutia Lujza is, s így még őt sem lehetett kihallgatni.

VÁROS ÉS MEGYE.

A vízmű egyévi haszna. A vízművek zárgondnokságának adatai alapján a városi szennyvízösszeállítás a vízvezeték múlt esztendői mérlegét, amely szerint 223291 korona bevétel, 95794 korona kiadás mellett 127496 korona tiszta jövedelem mutatkozott.

Elismerés a battonyai főjegyzőnek. Csánádvármegye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén Fodor Manó battonyai főjegyzőnek, a község kulturális fejlődése érdekében kifejtett működéséért elismerését fejezte ki.

Mindenki lehet milliomos.

— Weyerhauser az épületfa- király elmondja, hogyan lett milliárdos. —

*

A „New-York American” egyik munkatársa érdekes interjút folytatott Weyerhauser Frigyessel, a többszörös milliomos épületfa- királlyal, akit egyes tekintélyek a világ leggazdagabb emberének tartanak. Nagy vagyona és roppant üzleti összeköttetései dacára, Weyerhauser nevét kevéssé ismeri az átlag-közönség, kivált Amerika néhány igazán gazdag emberével összehasonlítva.

Weyerhauser St. Paulban lakik. Ő maga szerényen visszautasítja azt az állítást, hogy ő volna a világ leggazdagabb embere, ez szerinte túlzás. Amolyan holtverseny van közte és Rockefeller közt vagyonmárgassági rekord tekintetében s a versenyben Weyerhauser egy fejjel előnyben van.

Rockefeller, régi pénzügyítő szenvedélyeért, bár a téren kiváló pozíciót szerzett, sokan igen neveltséges embernek tartják. Weyerhauser egészen más: egészséges, izig-érig amerikai üzletember, gyakorlatias világnézettel, amelyben sok van a Franklin és a Penn bölcsességéből. Ő maga ezt talán nem is tudja, mert életfelfogását önállóan építette ki azzal, hogy állandóan kemény harcot vívott az akadályokkal. Nagy szerencséje volt, az igaz, de nagy adag józan észszel párosulva.

Pasadenában van téli villája, itt fogadta a new-yorki lap munkatársát. Valóban király a épületfa- iparnak; pénze legnagyobb része be van fektetve itt az épületfa- iparba, amelyeket az aranyok egész özönével vált be a new-yorki City Bank.

Weyerhauser középtemű ember, sötétbarna arccal, melynek vonásai inkább germán jellegűek, gyermeket, csillogó szemekkel, melyek néha merengően néznek előre, máskor érdeklődve fürkészik a beszélő arcát. Kifejlődött, gyakorlott nézése van, ez a szem valósággal mérlegel s egy-két perc alatt megítéli a helyzetet, ahol más hosszú buvárlat után sem tudna eligazodni.

Weyerhauser ma hetvennyolcadik évében van, de azért szokatlan lendülettel, élénkséggel beszél múltjáról. Örömet, sőt büszkén emlegeti fel, hogyan aratott győzelmet a csalfa szerencsén, sőt hozzáteszi, hogy manapság is akármelyik elszánt fiatalember megteheti ugyanezt.

— Igen, — mondta az újságírónak — az életfeltételek nagyot változtak hetvenhét éves pályám alatt, de azért hiszem, hogy egy fiatalembernek ugyanoly jó kilátásai vannak ma, mint akkor, amidőn én vágtam neki az életnek.

Ugy első látásra, persze, nehezebbnek tetszik a dolog, ha összehasonlítjuk a rohamos átalakulások korát azzal az idővel, mikor az ember mégis kényelmesebben dolgozhatott. Azonban, aki úgy veszi a dolgokat, ahogy vannak, aki munkálkodni akar, aki valami érdemest szeretne létrehozni, aki nem kiméli az erejét, az ma is elérheti azt, ami lehetséges volt ezelőtt negyven-ötven évvel. Ha én ma újra kezdeném életemet, teljesen ugyanazt tenném, ugyanazzal a sikerbe vetett hittel, mint amit tettem pályám kezdetén.

— És mivel kezdte pályáját? — szölt közbe az újságíró.

— Munkával! — felelte Weyerhauser. — Volt egy kis tőkéim, — no abban az időben tőkének alig is lehetett nevezni — ezzel én elkezdtem dolgozni határozott terv szerint. Csak arra vágytam, hogy egy fűrészmalomot szerezzek. Dolgoztam, mondom, és aztán megkezdtem rendszeremet, amelyet mindig követtem, azóta — takarékoskodtam. Mert a pénzcsinálás leg-

biztosabb módja a pénzt félretenni és felhasználni a félretett pénzt. Oly feladat volt ez, melyből gyönyör lett, mikor kezdtem látni az eredményt: mert én ugyan keményen dolgoztam és dolgozom még ma is.

— Számomra a nap még napkelte előtt kezdődött és tartott esti 9 vagy 10 óráig; de én a megszerezni akart fűrészmalomra gondoltam és nem éreztem az órák hosszúságát. Örömet találtam a munkában, valamint abban az igénytelenségben, amelyet gyakorolnom kellett.

Mikor végre tulajdonosa lettem az első fűrészmalomnak, tovább dolgoztam a másodikért, mikor a második is megvolt, a harmadikért, azután a negyedikért és így tovább, amíg huszonöt fűrészmalom a magaménak nem mondhattam.

— Most hány fűrészmalma van? — kérdezte az újságíró.

Weyerhauser elgondolkodott.

— Most? Bizony meg sem számláltam. Nem mondhatom meg így könyv nélkül.

— És dolgozik még? — volt a további kérdés.

— Hogyne: Csak persze nem a régi tűzzel. Noha végtelenül szeretem a munkát most is. Naponta nyolctíz órát dolgozom az üzletben s ha szabadságra megyek — mint jelenleg is — másokra bízom a részlet munkát s magam csak az általános vezetéssel foglalkozom.

A munkát gyönyörre lehet tenni s a takarékoságot kedvteliséssé, ha egy fáradozásra érdemes tárgyat összekötünk az elnyerésére fordított becsvágygyal.

Azt hiszem, a mai emberek túlságosan huzódoznak attól, hogy hosszú óráig állandó figyelmet szenteljenek munkájuknak. Korántsem ítélem el azokat, akik az enyémtől eltérő irányban élnek; de az megmarad ténynek, hogy ahol a dolgozó ember figyelmét a munkára központosul, az a munka az igazi élvezet, a tisztes szórakozás és a tökéletesedés forrása lesz.

— De nem hagyja figyelmen kívül az életnek frivolebb oldalát? — vetette közbe az újságíró.

— Nem: — felelte a milliomos őszinte mosollyal — én ebből nem ismerek semmit. Most mindazt, amit kívánok, megtalálom a magam útján, azon életelvek alapján, amelyeket még pályám kezdetén alkottam. Akármelyik fiatalember gazdag lehet, ha takarékoskodik; ha van egy határozott, tisztes szándéka s ez a szándék annyira eltölti őt, hogy a munka megszűnik számára robot lenni és élvezet lesz.

— De ön most tulajdonképp egy tröszt feje ugy-e, Weyerhauser ur?

— Nem, — felelte újabb mosollyal — nem vagyok trösztnek feje. Ez nem azt jelenti, hogy én a trösztöt elítélem; az magában véve nem rossz dolog. A tőkék összetétele egyik legéletrevalóbb elve a modern üzletnek. Mert ilyen összetétellel fokozottabb a fejlődés, nagyobb a termelés, kisebb a költség — ezek szembeszökő tények.

Erre az újságíró megkérdezte az épületfa- királytól, tudja-e, hogy egyesek a világ leggazdagabb emberének tartják őt.

— Hallottam erről, — válaszolta — még Rockefellernél is gazdagabb volnék, — de ez nagy túlzás. Van elég pénzem arra, hogy kifizessem váltóimat s kivegyem részem az életből a magam módján, hanem, amint mondtam, egy vagyon megszerzése nem oly szörnyű nehézség, ha valaki erősen óhajtja a sikert és tud félretenni. Ha volna 5000 dollár tőkéim és újra kellene elkezdnem az életet, elmennék egy kis üzletbe s azon dolgoznám, hogy azt nagygyá tegyem — nos, ezt akárcsak elvégezhetem.

— Szóval ön meglehetősen optimista szemmel tekint az életet, Weyerhauser ur?

— Föltétlenül! Jobban szeretem és szerettem mindig az élet verőfényes oldalát.

— Ha önt oly dúsgazdag embernek tartják, bizonyára céltablája ön a kéregetőknek?

— No persze; de ebben is megvan az én rendszerezem. Ha valaki pénzbeli segítséget kér tőlem, azt mondok neki: „Tegyen félre ezer dollárt, akkor jön hozzám és mondja meg nekem, mi akar lenni; ha van egy észszerű terve, szívesen segítök önön.”

Sztrájkoló tüzoltó-testület

— **Bonyodalmak Világoson.** —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Minden községnek van egy féltve őrzött sereglme, amelyen esztendőig rágódnak, vitáznak, harcolnak az emberek. Hol egy legelőfelosztás, hol egy elzárt dűlő, hol a fűtca kikövezése, vagy más eféle helyi esemény veti el hosszú vizsalyok magvát. Világosnak most az önkéntes tüzoltók ügye ad alkalmat, előreláthatólag jó időre a helybeli Montecchi és Capuletti pártok harcára.

Ismeretes, hogy miből keletkezett a tüzoltó-affér. A múlt év elején tűz ütött ki Világoson. Grill József kádármester háza gyuladt ki és a ház oltása körül Grill nemcsak mint házigazda rendelkezett, hanem mint a világosi önkéntes tüzoltótestület alparancsnok is. A lángok lobogtak az éjszakában és a derék önkéntes tüzoltók lelkesen oltották alparancsnokuk házát. Az oltás körüli intézkedéseket, különösen pedig a rendet a helyszínerre érkező Faragó István világosi főszolgabíró nem találta megfelelőnek és rászólt Grillre, hogy ne intézkedjen a tüzoltókkal. Ebből szóváltás, ingerült vita keletkezett és végül is a főbíró csendőrok őrizetére bízta és a község házára vitette Grill Józsefet, akit csak hajnalban engedtek szabadon.

Ezzel megindult a világosi tüzoltó affér lavínája. Grill hivatalos hatalommal való visszaélés miatt följelentést tett a főbíró ellen, de eredménytelenül, mert végül is a nagyváradi ítélőtábla jogerősen megszüntette az eljárást Faragó István ellen és kimondotta, hogy a főszolgabírónak joga volt úgy intézkedni, ahogyan intézkedett. Am a táblai határozat nem vetett véget a nagy ügynek. Érdekes azt mondhatnók, páratlanul álló dolog történt ekkor. A világosi önkéntes tüzoltótestület egyhangulag a megbántott alparancsnok mellé szegődött és hosszas készülődés, zugolódás, tervezés után április derekán rendkívüli közgyűlésen elhatározták, hogy a harminckét év óta működő világosi önkéntes tüzoltótestületet feloszlatják. A tüzoltótestület ezzel a határozatával teljes szolidaritást vállalt Grill Józseffel és egyenesen ki is mondotta azt, hogy azért oszlanak fel, mert alparancsnokuk nem kapott elégtételt a főbíróval történt incidense miatt. Ha azonban megkapja az elégtételt, véget ér a sztrájk.

Most vasárnap délelőtt csakugyan meg is történt a leszerelés. A tüzoltótestület működő tagjai mintegy harmincan, teljes diszben vonultak fel és lefénnyképeztették magukat, azután pedig sorra beszoigáltatták a leszerelő-bizottságnak a sisakokat, csákányokat, feeskendőket. A világosi vármok némán és komoran néztek ezt a második világosi fegyverletételt és borongva gondoltak arra, hogy mi lesz ezután? Hová lesznek az ünnepélyes tüzoltófelvonulások? Ki fogja helyettesíteni a vasárnap délután gyakorlatozó tüzoltókat? De a komolyabb oldaláról tekintve a dolgot, nem is tréfaság az, hogy olyan nagy, népes község, amilyen Világos, tüzoltóság nélkül marad. Amilyen rendkívüli az a szép összetartó testületi szellem, amelynek a világosi tüzoltók adták jelét, ép olyan rendkívüli az az állapot, amelyet a tüzoltók teremtettek, amikor otthagyták önként vállalt, de felelősséggel teljes állásukat.

Világoson különben mozgalom indult meg, hogy új önkéntes tüzoltó-testületet alakítsanak, amely átvénné a régi által a község előljáróságához beterveztett tüzoltószerelvényeket. Ameddig ez meglesz, addig csak a tüzoltók patronusa, a kiváló Szent Flórián örökdió Világos fölött.

Szabad az ut a Dardanellákon.

— **A nagyhatalmak és a háboru.** —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, május 3.

A hatóságok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a hajók számára a Dardanellákat megnyissák. A hajókkal zsufolt Boszporus kiürítése több napig fog eltartani. A tengerészeti hatóság elrendelte, hogy a hajók megérkezésük sorrendje szerint induljanak el, de a postagőzősők elsőbbségben részesülnek. Torlódás elkerülésére különös intézkedéseket tettek. A kormány megígérte, hogy a pilóta-gőzősők számát szaporítani fogja, amellet azonban a kapitányoknak a legnagyobb óvatosságot ajánlotta. Attól félnek, hogy a kikötő kiürítése után a rendkívül sok új hajó megérkezése által újabb torlódás lesz.

A belügyminisztériumhoz tegnap este három zsák érkezett iratokkal és különböző hajóalkatrészekkel, amelyeket a lemnoszi partok mentén szedtek föl és a melyek a Varese nevű elsüllyedt olasz páncélos cirkálóról valók. A zsákok tartalmát holnap fogják megvizsgálni.

Ágyulóvések egy Lloyd-gőzösre.

Fiuméből jelentik: Az osztrák Lloyd Meran nevű gőzőse ma Konstantinápolyból ideérkezett. A hajóistiztek elmondták, hogy a Dardanellák déli bejáratánál az egyik török erődből rálöttek a gőzösre. A vizalatti aknáknak miatt a hajók csak pilótával közlekedhetnek és pontosan meghatározott helyen tartoznak megállani. Minthogy azonban a Meran kissé tovább ment, figyelmeztetésül rálöttek. Az első két lövés vak töltőssel, a harmadik azonban már élessel történik, hogy a lövedék a hajó közelében csapjon le. Minthogy a víz alatti aknákat csak vékony lánca lehet erősíteni, mert különben mélyen lesüllyednének, az aknák rendkívül veszedelmesek a hajózásra, mert a Dardanellák erős áramlata könnyen elszakíthatja a vékony láncot. Egy elszabadult aknát a Meranról is láttak, amidőn Kavallából Dedeagacs felé haladtak. Erről a gőzös értesítette Dedeagacsban az osztrák és magyar konzulátust.

A háboru az angol parlamentben.

Londonból jelentik: A felsőház tegnapi ülésén Newton (konzervatív) és Nunburnholme (liberális) szóvá tették a Dardanellák elzárását.

Newton kijelentette, hogy a harc térnek a török vizeken való kiterjesztésénél első sorban az albán part kellene, hogy tekintetbe jöjjön. Mindazáltal Olaszország ezt nem teszi, mert Ausztria és Magyarország kormánya intette az agriai partok és a szaloniki öböl megtámadásától. Ausztria és Magyarországnak ez a föllépése nem rontotta meg Ausztria és Magyarország és Olaszország közt a viszonyt. Ha Ausztria és Magyarország el tudta érni ezt az engedményt, miért nem tudott Anglia és más semleges hatalom hasonló biztosítékot kapni?

Nunburnholme fölszólitotta a kormányt, hogy szerezzen Olaszországtól biztosítékot arra nézve, hogy korlátozza hadműveleti körét. Mi még egy nagy tengeri hatalom vagyunk — ugymond — és meg kellene mutatnunk, hogy hasznos dolog domináló tengeri hatalomnak lenni, ha nincs más ut a kérdés megoldására.

Morley viscount, a titkos tanács elnöke ezt válaszolta: Az angol kormány állandóan érintkezésben volt Törökországgal és Olaszországgal egyaránt. Törökország tudvalevően elhatározta, hogy újra megnyitja a Dardanellákat. Newton lord ne várja, hogy követem az ő bírálatát, amely arra terjed ki, hogy Ausztria és Magyarország esetleg mit tett, mily viszony áll fenn Ausztria és Magyarország és Olaszország között és minő biztosítékokat adott az olasz kormány Ausztria és Ma-

gyarország kormányának. Newton lord azt állította, hogy Olaszország biztosítékot adott Ausztria és Magyarországnak és azt kérdezte, hogy miért nem fordultunk mi is Olaszországhoz hasonló biztosítékért? Ez nem volna észszerű magatartás. Hogyan utasíthatná egy semleges kormány a hadviselő feleket, mi módon vezessék a háborút?

Newton lord: Épen ez az, amit Ausztria és Magyarország kormánya tett.

Morley: Newton lord föltételezi, hogy Ausztria és Magyarország ezt tette. Ha az okiratokat közétennék, az ország látná, hogy az angol kormány gondosan és szilárdan teljesítette kötelességét, mint semleges hatalom a hadviselő felekkel szemben. A török kormánynak kétségkívül joga van minden törvényes eszközt a maga biztossága céljából fölhasználni. Törökország köteles a tenger-szorosokat a semleges kereskedelem számára nyitva hagyni, ha csak nem áll fenn annak sürgős szüksége, hogy Törökország biztossága érdekében elzárja azokat. Ez a Törökországra fönnálló szükségesség másrészt kötelezi őt, hogy ezt az elvet más hatalmakkal való háboru esetén ne vigye tulságba. Nagy tévedés volna, ha Törökországot illetően figyelmen kívül hagynók azokat a hatalmas mohamedán érdeket, amelyekkel dolgunk van. Másrészt azonban Olaszországot illetően óriás, sőt sajnálatos tévedés volna, ha megfeledeknénk hosszú, hagyományos barátságunkról, sőt több volna annál, ha pozíciójában és középtengeri viszonyaiban való érdekünket könnyen elképzelhető jövőbeli eseményeknél figyelmen kívül hagynók.

Lansdowne lord kijelentette, hogy Morley beszéde meggyőzhette a házat arról, hogy Anglia fölismeri a helyzet rendkívüli fontosságát. Törökország azt állítja, hogy a Dardanellák időnként való bezárása Törökország biztosságához föltétlenül szükséges. Méltányosan hozzá lehetne tenni, hogy Törökország a háborút nem kereste és Törökország semminemű cselekvése nem oka annak, hogy a harctér oly módon terjesztetett ki, amelyet mindenki sajnálatosnak tart. Bármik legyenek azonban Törökország jogai, nem szabad utzolt mértékben érvényesíteni. Mindazokra, akik a Középtenger keleti részén való kereskedelemben érdekelve vannak, a legmesszebbmenő tekintettel kell lenni. Dicséretes, hogy Törökország ezt fölismerte.

TANÜGY.

(—) Iskolai értesítés az aradi kir. főgimnáziumból. Az aradi kir. főgimnázium igazgatósága tudomására hozza a szülőknek és tanulóifjuságnak, hogy az intézetben a tanítás hétfőn, május hó 6-án, ismét kezdetét, veszi valamennyi osztályban. Minden tanuló tartsa kötelességének a pontos megjelenést. Azon tanulók, akik tagdíjaik utolsó részletét még nem fizették le, azt május hó 6. és 7-én okvetlenül lefizetni tartoznak. A VIII. osztályu tanulók évváró vizsgálatai a következő sorrendben tartatnak: kedden, május hó 7-én, ref., ág., gkr., gksz. vallás, szerdán, május hó 8-án, róm. kath. és izr. vallás, május hó 9-én, esütörtökön latin, német, görög-pótló irodalom, május hó 10-én, pénteken torna (d. n. 4 órakor), május 11-én, szombaton, böleselet, görög, magyar és görög-pótló rajz, május 13-án, hétfőn történet, mathesis, fizika és írásbeli magánvizsgálatok, május 14-én, kedden szóbeli magánvizsgálatok. Az érettségi írásbeli vizsgálatok ideje május hó 17., 18. és 20. napjaira van kitüzve (péntek, szombat, hétfő.) Az igazgatóság.

(—) Az aradi m. kir. állami felsőbb leányiskola igazgatója ez uton értesíti az érdekelt tanulókat s azoknak tisztelt szülőit, hogy a himlőjárvány miatt szünetelő előadások május 16-án, hétfőn újból megkezdődnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Szép Heléna, operett. (Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán felléptével.)

Vasárnap: Délután: A rablólovag, színmű. Este: *Az új honpolgár,* operett. (Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán felléptével.)

A legrégibb magyar zeneintézet.

— Az Aradi Zenede. —

Jó szervezet, megél sok nemzedéken át. Bu-ba!, keserűség, sorscsapás érintheti, de nem teszi tönkre. Ilyen jól szervezett intézmény az „Aradi Zenede”. Épen most telt el 79 éve, hogy megalapította három aradi polgár és most belépett fenállása 80-ik évébe jó egészségben, teljes virágzásban.

1833-ban április hónapban rendezték be a Zenede helyiségét a mai Eötvös-utca végében volt kis sarokházban és meglévő a kellő tanerő (a prágai konzervatóriumból hozottak zene-mestert), megnyitották május 3-án az első évi tanfolyamot.

Az alapítók nevei Markovits rófős, Daurer üveges és Nimsgerm tanító. Áldás kísérté az ő lelkesültségüket és hálával emlíjük neveiket most 79 év után. Úgyesen, bölcsen szervezték az alapszabályokat és csak bölcsességüknek köszöni Arad közönsége, hogy az ő intézetük él és virágzik mai nap is 166 beírt növendékkel, nyolc tanerővel, a zeneoktatás valamennyi szakmájával.

Az intézet célja volt elejétől fogva a zenét oly módon kultiválni, hogy hivatásos zenészeket nyerjenek az egyház, a színház és a zene-egyesületek, továbbá, hogy a családok is olcsó oktatásban részesíthessék gyermekeik a házi-zene kultiválására.

Az Aradi Zenede ma is ezt a célt követi. Ma is ugyanazok a tanszakok léteznek, mint kezdetben u. i. hegedű, zongora, gordonka, az összes fuvóhangszerek, a magán- és kar-ének valamint a zeneelmélet is. Hozzájárult még a cimbalomjáték is, melynek sajnos, az idén nincsen tanítványa. Jövő évben megint szaporodik a tanszakok száma az orgonajáték osztályával (most szereznek be pedálharmoniumot e célból).

Arad 1833-ban még csak mezőváros volt, és amikor, hogy szab. kir. város jellegét megnyerje, ki kellett mutatnia kulturintézményeit, akkor az állandó színház, a lövész-, önkéntes tűzoltó-, polgári menház egyet mellett büszkén hozták föl az új zeneintézetet is, a milyen azon évben még a fővárosban sem volt.

Az aradi zeneintézet kezdettől fogva Arad szab. kir. város protektorátusa alá került és a város folyton támogatta lakbérrel és fűtő-anyaggal.

Az Aradi Zenede derekasan megfelelt hivatásának. Az Alföld legkitünőbb orgonistái és zeneértő kántorai innen kerültek ki. A színháznak Aradon és Pesten hírneves zenészeket nevelt. Sokan külföldre kerültek előkelő pozíciókba és az aradi hajdanta híres oratorium-előadások a zeneileg jól kiképzett aradi családtagoknak köszönhetők sikerüket.

A zongora és hegedű tanszak hat évfolyamból állt mindig. 79 év alatt tehát tizenkét zeneivadékot és annál is többet nevelt az Aradi Zenede. A 79 év előtt készült iskola-padok közül ma is meg van még egy kettő, a vásott fiúk közül sokan belevésték azokba neveket és meglepetésre nem egy később híres zenészé lett fiúnak a nevét lehet ott olvasni. Elő dokumentumok ezek.

A Zenede az Eötvös-utcából később a mostani Weitzer-utcaba került és ott hetven évnél tovább maradt meg a mai napig. Ez is bizonyítéka a jól szervezettségnek, mert ha nem lenne az intézeti fegyelem jól megalapozva, a helyiséget nem tarthatta volna meg egy huzamban annyi sok esztendőig.

Köszönheti az Aradi Zenede nagy életkorát annak is, hogy 79 év alatt csak három igazgatója volt. Ez is jele annak, hogy az aradi közönség mindenkor tisztelettel és bizalommal viselkedett az intézet vezetésére iránt.

Jelenleg Krispin József az igazgató már vagy 25 év óta. Zene tanulmányait 1842-ben,

tehát épen 70 év előtt kezdte meg az Aradi Zenedében. És épen 60 év előtt lett ennek az intézetnek tanára is. Az aradi zenekultúrának egyik elsőrangú faktorát tisztelhetjük az örök ifjú öregurban, aki az aradi zeneviszonyokat és zeneigényeket jobban ismeri, mint akárki más. Sokszor látjuk ironikus mosolyát, amikor nagy garra beszélnek az aradi zeneigényekről. Ő tudja csak értékét az olyan vásári luft-balonoknak. Ő tudja csak mi kell az aradi, az igazi aradi polgárságnak.

Krispin József igazgatása alatt vonul ki az Aradi Zenede a 70 éves eddigi helyiségből és vonul be a nyáron az új helyiségbe, a Kulturpalotába, ahol a régi jó alapon, de új lélekkel, új virágzásnak fogja indítani az Aradi Zenédét.

Az intézetet az Aradi Zenekedvelők Egyesülete tartja fenn. Ez egyesület kezdetől fogva csak circa 40 tagból állott, ma sincs több. Mennyi bölcsesség kívántatik, óvatosság és helyes belátás, hogy ily csekély számmal ennyi ideig, 79 évig fenn tud tartani egy kulturintézetet. Idegen ember bizonyára elmosolyodik ezt olvasván, hogy hát ez az a híres aradi zenekultúra, a melyet csak 40 egyén tart fenn?

Igen, de vezetik ám *Institúris* Kálmán kir. tan. a hajdan híres dalos és *Neuman* Dániel udvari tanácsos, a leglelkesebb zenebarát, és oldalukon csupa igazi, nagyműveltségű zene-tudó egyén, telve lelkesültséggel és jó akarat-tal. Kegyes volt a sors mindig az Aradi Zenede iránt.

Ez intézet a napokban házi zene-estélyt tartott kezdő és haladó, mind bentanuló növendékeivel és a tanári karral egyetemben. Bucsú volt ez a 79-ik évtől és a régi helyiségtől és üdvözlét a 80-ik évnél és a jövő tovább fejlődésnek. A Fehér Kereszt nagy-terme egyesítette Arad ama közönségét, amely értékelni tudja a dicső multat és remélni tud a fényes jövőben.

Máday Mátyás.

* Gyöngyi Izsó és Jolán vendégjátéka.

A művész apa és művész leány, akik évek óta együtt szereznek becsületet jó hangzásu nevüknek, most másodszor szerepelnek az aradi színpadon. Pár év előtt, mint kezdőt hozta magával Gyöngyi Izsó a leányát, aki már akkor csupa ígért volt, és most, mikor ismét itt van, megállapítjuk, hogy az ígéreket mind valóra váltotta. Szép hangu, művészi iskolája énekesnő Gyöngyi Jolán, aki ma a milliárdos kisasszony Bettseyjében értékes sikert aratott. Gyöngyi Izsó Turteltaubja a. legmulatságosabb színpadi figurák egyike. Kifogyhatatlan humor, sok eredeti ötlet és örökös jókedv, mely mindenkit magával ragad, ez a Gyöngyi Turteltaubja. Egészen egyenértékű ezzel Győző Feigenbaumja úgy, hogy a két pompás figurán vég-hossza nem volt a nevetésnek. *Diósy, Huszár, Vass és Beregi* dr. ismert kitűnő alakításaikkal tették még élvezetessé az előadást. (H. G.)

* **Miért játszottam rosszul?** A miskolci színház kapuit tegnap zárták be. Utolsó előadásul Molnár Ferenc Testőre volt kitzve, amelyben *Rettegny* Margit lépett fel vendégként, ki tavaly az aradi közönségnek is bemutatkozott. Az előadást követő nap a művésznő, akinek alakítását egyik lap nagyon kifogásolta, a következő szokatlan tartalmu levelet intézte egy másik laphoz:

— Egy ma reggeli lap erősen megtámadott tegnap szereplésemért. A kritika igazságos volt. — *Én tudom legjobban, milyen győnge voltam*, akinek a „Testőr” színésznője — legjobb szerepem. Ki kell azonban jelentenem, hogy holt betegen játszottam. Annyira beteg voltam, hogy néhányszor meg kellett támaszkodnom, hogy el ne essem! — Nagy szíves-séget tenne szerkesztő ur, ha lapjában megemlítené, hogy csak kötelességtudásból nem mondtam le az előadást. *Rettegny* Margit.

* **Bál az udvarnál** a címe Ziehrer legújabb operettjének, amelyre az aradi színház énekes személyzete nagy ambícióval készül s amelynek premiérje a jövő héten lesz.

* **Vasárnapi előadások.** A színház igazgatósága a közönség köréből jött számos óhaj-tásnak engedve, vasárnap délutánra Bíró Lajos nagysikerű darabját. A rablólovagot tűzte ki előadásra, míg este Gyöngyi Jolán és Gyöngyi Izsó bucsuznak a Goldstein. Számi énekes bohózatban.

* **Két repriz.** A drámai személyzet két reprizre készül, amely oly régen volt műsoron, hogy felelevenítésük szinte bemutatászámba megy. Hét-főn Egy szegény ifjú története kerül színre, míg kedden a Vén leányokat adja elő a társulat.

* **Gyöngyiék második fellépte.** Szombaton másodszor lépnek fel Gyöngyiék Szép Helénában s az előjelek máris azt mutatják, hogy az a tet-szés, amely az első fellépésükkor megnyilvánult, még csak fokozódni fog. Legparádásabb szerepeik-ben lépnek fel: Gyöngyi Jolán Helénát játsza, míg Gyöngyi Izsó Menelaus király ügyefogyott alakjából fog pazar alakítást csinálni.

* **Anatole France; a Pinquinek szigete,** már kapható -1 kor. 90 fillér *Juhász és Társasánál*

* **Anna-papiron** írjon, mert ez a legszebb, legjobb, legolcsóbb levélpapír. *Juhász és Társas* cég speciálitása.

* **Két nagy szenzáció az Urániában.** (Via Villany és Metternich grófné.) Két világhírességű név szerepel az Uránia szombati új műsorán. Az egyik Via Villany Adoré, a híres meztelen táncosnő, aki Aradon is fellépett és akinek két leg-bujább táncát vette fel a kinematografia. a másik Wolff Metternich grófnő, a híres Claire Wellentin színésznő, akinek férjét a lezüllött arisztokratát, a hozományvadász hamis kártyást csak nemrég ítél-ték el Berlinben. Egyetlen mozgókép-színház sem mutatott még be egyetlen műsor keretében két ilyen elsőrangú attrakciót, mint most az Urá-nia. Metternich grófnő az Ismeretlen című nagy mimodrámban lép fel, melyet Bendiner Oszkár-irt direkt a kitűnő művésznő számára, aki férjé-nek leleplezése óta visszatért a színpadhoz és mint most olvassuk, legközelebb a gróffal együtt fog fellépni egy londoni előkelő Varietében. A kép-izgalmas tárgyú bűnügyi regény, melynek 56 je-lenete egészen hatalmába ejti a nézőt. Még egy nagy érdekessége van ennek a nagyszerű képnek Appenheim gróf, egy vén rué szerepét Blasel a bécsi nagy művésze a Carl-színház nyolevan éves, de friss szellemű tagja játsza. A ritka él-vezetre a legőszintebben hívjuk fel a közönség fi-gyelmét. 175

* **A végzet.** (Az Apolló világszenzációja.) Hol-nap, szombaton világszenzáció bemutatását kezdi meg az aradi Apolló-színház. A kétfelvonásos kolosszális kép izgalmas cselekménye azzal kezdődik, hogy Renato gróf megtudja: nem szeretheti tovább Blan-kát, a híres énekesnőt, mert el kell vennie feleségül az elhalt apja jószágkormányozójának leányát, Lolát, mert különben nem tudja biztosítani az örökséget a maga és az édesanyja számára. A fiatal gróf levélben bucsuzik a szeretőjétől, aki néhány nap mulva szemé-lyesen keresi a lakását, hogy elhatározásának okát megtudja. A fiatal gróf menyasszonya, Lola akaratla-nul tanuja az énekesnő és a vőlegénye között leját-szódo izgalmas jelenetnek. A függöny mögül észreveszi, hogy Bianka revolvert vesz elő, hogy hirtelen végezzen a gróffal és magával. Előugrik, ki akarja csavarni a fegyvert Bianka kezéből, a fegyver elsül s Lolát megsebzí halálosan. Lola kijelenti, hogy öngyilkos lett s haldokolva fektetik le. Renato és Bianka ágya előtt állanak. S az az utolsó kívánsága, hogy a szerető fiatal pár egymásé legyen. 177

* **Saharat jön és táncol,** erről beszél min-denki most Aradon. A buja ausztráliai csoda ked-den kezd meg a vendégszereplését az Apolló-szín-házban. 177

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet** e-hó 5-én délelőtt fél 12-kor a városháza tanács-ter-mében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat tisztelettel meghívja a polgári jótékony nőegylet nevében özv. Purgly Lajosné.

A véres villamos kerék.

— Ujabb elgázolások a fővárosban. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 3.

A budapesti villamosnak ismét három áldozata van, ketten megsebesültek, egy pedig a kerek alatt halt meg. Tegnap este óta ma délig újabb három balesetet okozott a villamos. A József-köruton a kocsitron haladt tegnap este kilenc óra után Szende Lipót ötvennégy esztendő s a Bérkocsis utcán tul, már közel a megállóhoz, át akart menni a sinen, a nélkül, hogy hátratekintett volna. Egy városi villamoskocsi félrelódította a sinről olyan erővel, hogy fölbukott s az arcán és fején megsebesült.

A másik eset szintén tegnap este volt a cinkotai helyiérdekű vasut végállomása közelében. Bohina Károly tizenkilenc esztendő s lakatos a 335-ös villamoskocsiról menetközben leugrott s a pótkocsi kereke alá került, amely ballábát levágta. A Rókus-kórházba vitték.

Halálos szerencsétlenség is történt ma délelőtt a Thököly-ut és a Nefelejts-utca sarkán. Dismann Boga ötvennyolc éves földmüvest elgázolta a 655. számú közuti kocsi, amely halálra zúzta. A rendőrség megindította a vizsgálatot. A főkapitányságon kihallgatták Dismann társait, akik valamennyien ittasok voltak. Megállapították, hogy a szerencsétlen ember már baj nélkül átjutott a sinen, amikor egy kocsi elől visszaugrott a pályára s így került a villamos alá.

Hire járt, hogy a tömeges villamos szerencsétlenség alkalmából Boda Dezső dr. főkapitány ankétot hív össze, hogy megvitassák, miként lehetne megakadályozni az elgázolást. Boda ma kijelentette, hogy nincs szándéka ankétot összehívni. Ellenben a tömeges szerencsétlenség dolgában sürgős előterjesztést tett a belügyminiszternek.

Sándor, Pál a közuti villamos vezérigazgatója így nyilatkozott:

— A véletlennek tulajdonítom a balesetek összetorlódását. Amíg áprilisban majdnem semmi baleset sem történt, most két napon egész sereg. Még tegnap rendeletet adtam ki, hogy a hatósági előírásnál is lassabban járjanak a kocsik. A jövőben a pótkocsikat oldalt fal köti majd össze a a motoros kocsival s ezért a két kocsi közé nem kerülhet senki. Már tizenhét kocsit felszereltünk ilyen módon s most gyorsított menetben folyik a munka. Az a deszka, amelyett nekünk elől a kocsi alatt el kell helyeznünk hatósági rendeletre, mindenre alkalmas, csak életmentésre nem. Sőt, ez nevezhető csak igazán gillotinnak. De hát nem távolíthatjuk el, pedig az elgázoltaknak csak javára válnék. Ezer örömmel szerelnék föl kocsijainkat mentőkészülékkel, csak volna. Szívesen áldoznánk akár kétszáz ezer koronát is rá, mert hiszen a balesetekért fizetett kárpótlás többbe kerül nekünk.

— Kíváncsnak tartanám, ha közlekedési rendőrséget szerveznének, mert most akárhány balesetet a virtuskodás okoz. Gyermekes játékból átszaladnak a robogó villamosok előtt. Ha közlekedési rendőrség lenne, hiszem, hogy a balesetek száma tetemesen csökkenne.

SPORT.

+ Vasárnapi mérkőzések az AAK. sporttelepén. Két heti szünet után vasárnap ismét labdarúgó mérkőzések lesznek a Török Gábor-utcai sporttelepen. Az AMTE. "Typograph" legfiatalabb footballesapata revanche-mérkőzésre hívta ki az AAK. old-boys csapatát. A két csapat első találkozásakor ugyanis az AAK. öreg legényei, főkéntesen 3:0-ra verték a nyomdászcsapatot. A Typographia azóta több mérkőzésen vett részt, folytonosan javulva, elérkezettnek látja az időt, hogy revanche-ot vegyen multkori legyőzőin. Az AAK. ennek tudatában megerősített csapattal áll ki a következő összeállításban. Holló—Korányi dr., Alt—Boross dr., Bogsán, Naeter—Dulfner, Petrán,

Reicher, Szathmáry Béla, Jahl Nándor. A mérkőzés vasárnap, a hó 5-én, délután fél 4 órakor veszi kezdetét az AAK. sporttelepén. Ezt megelőzőleg 2 órakor az AAK—ATK. II., öt órakor pedig az AAK. versenyesapata és az Aradi Munkás Testedző matchelnek.

Akik az ojtás miatt betegedtek meg.

— Bácskay Albert dr. nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

A napokban közöltük, hogy a himlőjárvány miatt történt védőojtásnak Aradon rendkívül sok beteget van. Idős férfiak épügy, mint a fiatal hölgyek 39 fokos lázban napokig vergődnek és kinyújtan már-már azt óhajtják: bárcsak inkább himlőt kaptak volna, mert talán annak a lefolyása se olyan kinnal teli, mint az ojtás okozta betegség. Rendkívül sokan úgy magyarázták ennek az abnormális szenvedésnek okát, hogy az ojtóanyagot kiszolgáltató Bácskay Albert dr. aradi orvos — borjunyirokja elfogyván — szárnnyirokot adott az ojtást végző orvosoknak. Ez okozott aztán olyan nagymérvű lobosodást, hogy rendkívüli állapot lépett föl a beojtottaknál.

Ez ügyben kérdést intéztünk Bácskay dr.-hoz, aki határozottan megcáfolta a hirt.

— Bárkinek készsággel bebizonyítom, hogy a tölem származó anyag borjunyirokból készült. Nem igaz, hogy elfogyott a borju nyirok. Tessék megnézni, a rendelőszobámban még vagy kétszáz ezer ojtásra való nyirok van. Azonkívül táviratilag rendeltem Franciaországból és Németországból ötven-ötven ezer ojtáshoz való anyagot. A tölem kikerült anyagot borjuból készítettem. Két hónapos volt a legfiatalabb borju. Mőga törzsorvos ur megmondhatja, hogy a katonaságnál történt 1600 ojtásból mind megfogamzott és a legénység egyetlen tagja se panaszkodott rendellenes lázról, vagy betegségről.

— Hogy a polgári társadalom számos tagja napokig betegen fekszik az ojtás miatt, annak különböző okai vannak. Legfőbb oka az, hogy a felnőttek, pláne az öregedő egyének talán gyermekkedük óta nem ojtatták be magukat és az ojtóanyag most olyan hatást idéz elő a szervezükben, mintha még soha se lettek volna beojtva, vagyis éppen olyan tünetek mutatkoznak, mint ha az első ojtásban részesültek volna. A gyermekeknek is 5—6 napig tart a lázas állapot. Azonkívül a felnőttek nem kímélik azt a karjukat, amelyen az ojtás történt és a pustulák a mozgás okozta izgatás következtében nagyon megdagadnak. Az is hozzájárul a nagy láz előidézéséhez, hogy az emberek nem nagyon sűrűn fürödnek. Az ojtás előtt bizonyosan sokan elmulasztották a fürdést és a testhez tapadt tisztátalan anyagok megfertőzik a pustulákat. A nőknél fellépett heves lázat leggyakrabban az idézi elő, hogy a bluzuk festett kelméből készült ujjá érintkezik a nyílt sebbel, a miből infekció keletkezik. Gyakran az ojtás se történik úgy, ahogyan kellene. Nézetem szerint, ha fertőzés nem történik és az ojtás teljesen precízen megy végbe, nem szabad abnormális következményeknek lenni. Az aradi helyőrség legénységénél — ismétlem — semmi kellemetlen tünet nem mutatkozott, mert az ojtást a legszigorubbán az előírás szerint végezték. De különben is a legénység tagjai — akik 20—22 éves fiuk — alig tíz év előtt részesültek ojtásban, tehát az ő szervezetükben a beojtás nem idézett elő olyan reakciót, mint például az idősebb tiszteknél.

— Aradon különben már — elég helytelenül — alig akad olyan, aki önként veti magát alá az ojtásnak. Az emberek már nem félnek a himlőtől és félnek az ojtástól. Eddig mintegy tizenegyezer ojtás történt a városban.

Mit kell tudni a moziról?

— Kérdések a fővárosi tanulókhöz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 3.

A budapesti kis diákokat a pedagógus bölcsesség kérdőívvel lepte meg és egész garnada kérdésben tudakozza a tanulók és a mozik viszonyát. Itt következnek a kérdések, nem kevesebb, mint huszonhét. Lesz dolga a gyerekeknek, míg valamennyire meg tud okosan felelni.

1. Voltál-e már moziban?
2. Naponként, hetenként, havonként jársz-e?
3. Milyen darabok érdekelnek legjobban? (Földrajzi, természeti, detektív, drámák, nevetetők.)
4. Szüleid is mennek?
5. Egyedül, vagy felnőttel mégy?
6. Mely órákban szoktál menni és meddig maradsz ott?
7. Ki adja arra a pénzt?
8. Saját, megtakarított pénzedre voltál-e már moziban?
9. Karácsony óta körülbelül hányszor voltál?
10. Nincsenek-e rémes álmaid, ha detektív-darabot, vagy megrendítő dolgot látsz?
11. Mit álmottál?
12. Szoktad-e társaidal a látottakat megbeszélni?
13. Szüleidnek is elmondod, amit láttál?
14. Mit gondolsz, okosabb leszel-e a mozival?
15. Iskolai dolgaiddat mozi előtt, vagy után csinálod?
16. Ha utána tanulsz, nem vagy fáradt, szórakozott?
17. Hát futballmeccsen voltál-e már?
18. Szívesebben vagy meccsen, mint a moziban.
19. Ismersz-e valakit, aki a mozi miatt iskolakerülő lett?
20. Hány ilyen gyereket ismersz?
21. Tudsz-e olyan fiut, aki moziba jár, mégis nagyon jó tanuló; ki az?
22. Mit gondolsz, a mozidarabok közül melyek történtek meg igazán?
23. Mit gondolsz, mely darabokat játszották színészek és így készültek róluk a moziképek?
24. Sorold fel azokat a darabokat, melyek neked legjobban tetszettek.
25. Rülksz-e a detektív fufangjának?
26. Te kinek a pártján vagy?
27. Találtál-e olyan képet, mely valamely tantárgy tanulásánál segítségére volt? (Földrajz, természet, stb.) Melyik az?

Balázs István sirja.

— Romantika a rablőgyilkos körül. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, május 3.

Egyszerűen rovátkolt fejfa jelzi a temesvári belvárosi temető egy csendes helyén Balázs István sirját. A büneért vezekelt gonosztevő frissen hantolt sírdombján visszanyerte egyensúlyát a megbillent társadalmi rend és a legsötétebb bűn elvette legsúlyosabb büntetését.

A kir. ügyészséget azonban még mindig foglalkoztatja az a rejtélyes misztifikáció, amelylyel Balázs István, az erősen őrzött rab, kicsempészte leveleit a fogházból. Annyi tény, hogy ezt csakis a fogházőrök egyikének segítségével sikerült véghezvinni, mert hiszen Balázs az utóbbi időben jóformán légmentesen el volt zárva a külvilágtól. A legszigorubb vizsgálat sem tudta eddig kideríteni, hogy ki volt Balázs cinkosa a fogházban, a legszorgosabb kutatás sem derített világosságot ebbe a rejtélyes ügybe és a hatóság már-már kénytelen belenyugodni, hogy a rablőgyilkos leveleinek közvetítője nem lesz leleplezhető.

Balázs István emléke különben még mindig foglalkoztatja az embereket, akik ha már a gonosztevőt nem menthették meg, legalább sirját ápolják.

Faragó László temesvári fogházfelügyelő nemrég értesült arról az érdekes és titokzatos körülményről, hogy Balázs István sirját minden este a legnagyobb csendben kivilágítja valaki. A siron ott ég minden éjszaka egy apró kis mécses, ismeretlen kezek gyújtotta emléktűzként. A teme-

tőör nem merte az idegen látogatót zavarni és csak azt látta, hogy esténként megjelenik az egyszerű fejfa előtt, óvatosan meggyújtja a mécsest, a kis lángot reáteszi a sirdombra és nesztelenül eltűnik.

A titokzatos látogatásról értesítették Faragó László fogházfelügyelőt is, aki szerdán, május elsején estefelé a szürkület beálltával, kísért a temetőbe és a kerítés mögül figyelte a sirt. Nagy volt azonban meglepetése, amikor a csendes elhagyott sirdomb körül nem egy ismeretlen, titokzatos látogatót vett észre, hanem a csendesen imádkozó emberek egész tömege állta körül a néma hantot. Az estszürkületben mintegy kétszáz ember, nagyjából munkások álltak körül a kivilágított sirt és csendben imádkoztak a bűnös lelki üdvéért.

Balázs levezekelt szörnyű bűnéért, életével fizette meg véres tettét és a népfantázia szereti az alföldi betyár romantikájával glorifikálni az immár megbűnhődött gonosztevő emlékét.

HIREK.

Plágiummal vádolt orvos-tanár.

— A bécsi orvosi kamara kigolyózó határozata. —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Bécs, május 3.

Kinos szenzációja van a bécsi orvosok tudományos körének. A bécsi orvosi kamara mai ülésén kigolyóztak egy előkelő bécsi specialistát, a bécsi orvosi egyetem dermatológiai magántanárát, aki a bőrgyógyászat terén szaktekintély hírében állott, és számos tudományos könyvével a külföldön is feltűnt.

Néhány hónappal ezelőtt ismét megjelent egy könyve, amelyben a bőrgyógyászat terén szerzett legújabb tapasztalatainak és kutatásainak eredményeiről számol be. A könyv, miként az orvos előbbi művei is, csak növelték a kiváló specialista hírnevét, annál nagyobb volt azonban az elkepedés, amikor kiderült, hogy a mű legnagyobb része nem eredeti, hanem Lang és Zumbusch tanároknak régebben megjelent könyveiből van szó szerint átvéve. Egész oldalakat ollózott át így a magántanár, természetesen az idézőjel kitétele nélkül és anélkül, hogy forrásaira hivatkozott volna.

A plágium híre csakhamar szárnyra kelt és miután a szellemi lopás ténye kétségtelenül beigazolódott a mű kiadója a könyv összes példányait megsemmisítette és a kamara tagjai a szaktekintélynek hitt orvos ellen kigolyózási indítványt adtak be. A kamara ma tartott ülésén foglalkozott az ügygel és egyhangú határozata értelmében a plagizáló magántanárt kizárta tagjainak sorából.

— Az „Aradi Közlöny“ új zsebmenetrendje. Az „Aradi Közlöny“ új zsebmenetrendjét úgy helybeli, mint a vidéki előfizetőink részére. mai lapunkhoz mellékeljük. Az új menetrend, amely eddig is hasznosnak bizonyult, az utazó közönségnek már évek óta szinte nélkülözhetetlen útmutatója. Az Aradot érdeklő vonalakon történt menetrendváltozások a legnagyobb pontossággal megtalálhatók az Aradi Közlöny 1912. évi május hó 1-től érvényes zsebmenetrendjében, amelyet minden előfizetőnk díjtalanul kap meg.

— John Jenakie nyugalomban. A minap a nagyváradi dandárparancsnokká kinevezett John Károlyt összetévesztették John Jenakiével, aki az aradi háziezrednek egyik ismert, népszerű tisztje s hosszú időn át önkéntesiskola-parancsnok volt. Most azután a *Verordnungsblatt* hirt hoz ennek a vezérőrnagynak sorsáról. A király elrendelte John Jenakiének, az 54. gyalogdandár parancsnokának ez állásától saját kérelmére leendő fölmentését. John tata tehát — ez volt a háziezredben a derék katona neve, — nyugalomba vonul.

— A trónörökös villája. Rómából jelentik: A Villa d'Este Ferenc Ferdinánd trónörökös tivoll kastélya körül már 15 év óta folyik egy bonyodalmas per, amely még mindig nem akar véget érni. A kastélyt 15 évvel ezelőtt Hohenlohe bibernok több évre bérbe vette és beköltözésekor különböző javítási munkákat végeztetett rajta. A bibernok ezeket a munkákat a főherceg számlájára végeztetette, Ferenc Ferdinánd trónörökös azonban kijelentette, hogy a javítási munkákra senkinek sem adott utasítást és így azokat fizetni sem fogja. E miatt keletkezett a per, amelyben legközelebb ismét tárgyalás lesz Rómában. A trónörökös egyébként villáját el szeretné adni és másfél millió frankot kér érte. Nemrégiben akadt is egy vevő, aki azonban csakhamar visszalépett, mert kitűnt, hogy olyan nagy arányú javítást kellene eszközölnie, amely szintén belekerülne másfél millió frankba.

— Állami tisztviselők memoranduma a királyhoz. Budapestről jelentik: Az állami tisztviselők országos egyesülete a folyó hó 19-én Budapesten tartandó kongresszusát illetően a következő határozatokat hozta: Az ez év folyamán tartott rendkívüli közgyűlés határozatából kifolyólag az állami tisztviselők országos egyesülete a királynak emlékiratot fog átadni, amelyben a családi pótlékot, nyugdíjtörvényt revíziót és pragmatikát fognak kérni, utalással arra, hogy ezeket a király már több trónbeszédében megígérte. Az egyesület megkéri a kormányt, hogy a kongresszuson képviseltesse magát és hallgassa meg a tisztviselők panaszait. Agitációt indítanak az országgyűlési pártok, a vármegyei és városi szervezetek, az országos bírói és ügyészi egyesület, a tanító egyesület és az ezekhez hasonló célu egyesületek körében. A napilapok szerkesztőit szintén meghívta az egyesület, végül pedig sajtó-bizottságot és elszállásolási bizottságot küld ki.

— A svéd uralkodó-család detronizálása. Stockholmból jelentik: Lindhagen szocialista polgármester a svéd kamara tegnapi ülésén azt az indítványt terjesztette elő, hogy a kamara elvben határozza el a királyi család detronizálását és ezzel egyidejűleg a monarchikus államforma megszüntetését és a köztársaság megalakítását. Lindhagen indítványát hosszabb beszédében indokolta meg, amelyet közbeiktatásokkal gyakran félbeszakítottak.

— Szállodában kifosztott mágnessok. Bécsből jelentik tudósítónk telefonon: Bécs egyik legelőkelőbb szállójában a Hotel Imperialban szállott meg nemrég Solamszky gróf krakói földbirtokos. Ma délután, midőn a városból visszatért szállására, megdöbbenve vette észre, hogy idegen emberek jártak szobájában és míg lávól volt, podgyászából több ezer korona értékes ékszert loptak el. Azonnal az igazgató szobájába sietett és jelentette az esetet és még he sem fejezte mondanivalóját, amidőn a szálló egy másik előkelő vendége a Bozenből érkezett Campofranco herceg állított be azzal a panasszal, hogy szobájából az összes értékes ékszereket ellopták. Megállapították, hogy egy jól szervezett hoteltolvajbanda működött mindkét esetben, de a rendőrség még nem jutott a tettesek nyomára.

— Az aradi pilóta-iskola. Teleki Tibor gróf tegnap és ma Aradon tartózkodott, hogy az Aradon létesítendő pilóta-iskola ügyében a törvényhatósághoz beadott kérvényének sorsa iránt érdeklődjék. Járt Temesváron is, ahol a hadtestparancsnokságnál arról értesült, hogy a gyakorlótér átengedése és egyéb támogatások iránt a hadügyminiszter intézkedik. Minthogy ezáltal az ügy ismét elhúzódna, a gróf azt kéri most a várostól, hogy ne várja meg, míg a katonai hatóság dönt, hanem májusi közgyűlésében tárgyalja a szubvenció kérvényét.

— Elhunyt függetlenségi politikus. Budapestről jelentik: Hentaller Lajos volt országgyűlési képviselő, hírlapíró és történétíró ma este 59 éves korában meghalt. Hentaller Lajos 1852. november 23-án Jászberényben született. Tanulmányai bevégezte után a főváros szolgálatába állott s Kamermayer polgármester oldala mellett volt. A főváros szolgálatából kilépve, az Egyetértés szerkesztőségének lett tagja, majd a Függetlenségébe lépett be. 1881-ben a fülöpszállási kerületben képviselővé választották, 1889-ben Gyöngyösön, 1896-ban pedig Dárdán, a következő ciklusban nem jutott a Házba, de 1905-ben a somlósárhelyi kerület Pekár Gyula szabadelvűpárti volt képviselő ellenében megválasztotta. A függetlenségi és 48-as párt tagja. Törvényhozói tevékenysége mellett a hírlapirodalom terén is munkálkodott; szerkesztette a Debrecent, a Magyar Újságot, a Budapesti Újságot, a Kossuth Hírlapját, legutóbb pedig a Magyar Esti Lapnak volt főmunkatársa. 1886-ban a francia akadémia tisztjévé nevezték ki. 1892-ben a szegedi Dugonics irodalmi társaság tagjává választotta. Több önálló munkát írt: Görgei mint politikus, Petőfi követjöltsége, Kossuth és kora, A szabadságharc dalai, stb. Márius név alatt. Az új hármas-szövetség címen élehangú röpiratot írt a néppárt ellen. Az utóbbi években biztosítási üzletek kötésével foglalkozott.

— A portugál király előlegei. Lisszabonból jelentik: A köztársasággá lett Portugália, amelyet hiába akart visszahódítani eddig az előzőtt Manuel, alaposan végezni akar a királyság minden emlékével. A kormány elköttyavetyéli a királyi palota összes berendezését és értéktárgyait. Erről már értesítette is a parlamentet. Ami a Manuelé és Amália özvegy királynéé, az nem kerül árverés alá, azt visszakapják jogos tulajdonosaik, de előbb meg kell téríteniök azokat az előlegeket, amelyeket néhai Carlos király az államtól fölvelt. Ezek az előlegek körülbelül huszonnégy millió koronát tesznek. A koronagyémántokat tizenhét millió koronára becsülik, don Miguelnek az ékszerait pedig, amelyek egy portugáliai bankban vannak letéve, tíz millióra.

— Házasságkötés. A pozsonyi szent Mártonról nevezett koronázási templomban május hó 9-én vezeti oltár elé parnói ifj. Molnár Viktor dr. orsz. képviselő, parnói Molnár Viktor dr. v. b. t. t., Temesvármegye volt főispánjának fia, cserneki és tarkói Desseffy Aladár gróf leányát, gróf Desseffy Virginiát.

— A Hungária-kávéház átalakítása. Néhány nap múlva megkezdik a Hungária-kávéház átalakításának munkálatait. A restaurálás következtében a Neuman-palotában lévő lisztraktárt más-hová helyezte a cég.

— Öngyilkos vasúti pénztáros. Nagyváradról jelentik: A hollódi állomás pénztárnokánál, Farkas Lászlónál a pénztár átvizsgálása alkalmával 400 korona hiányt fedeztek fel. Farkas a vizsgáló-bizottságnak kijelentette, hogy csak szabálytalanság forog fenn és hogy az összeget 48 órán belül visszafizeti. Mivel azonban a hiányzó összeget nem tudta megszerezni, ma reggel nyolc darab szublimát pasztillát vett be, amitől nemskára borzasztó kínok között meghalt.

— Halálos automobil-baleset. Belinből jelentik: Sulyos automobil szerencsétlenség történt ma este Berlin közelében. Kühn Henrik charlottenburgi gyáros egyik új automobilját akarta kipróbálni és az utra meghívta egyik ismerősét is. Amint a kocsit kikergette az országútra, nekiment egy fának, a kocsi felborult és Kühn oly szerencsétlenül esett ki belőle, hogy rögtön meghalt. A többiek megsebesültek.

— Gyujtogatás miatt letartóztatott művész. Bécsből jelentik: Ar itteni rendőrség letartóztatta Guttman Ida festőművésznőt és anyját gyujtogatás gyanúja miatt. A művész lakásán néhány héttel ezelőtt tűz ütött ki, amelyet azonban a tűzoltóság idejekorán eloltott. Számos gyanúok forog fenn, hogy a művész, anyja segítségével maga rakta a tüzet miután a lakás berendezését 50.000 koronára biztosította.

— **Sztrájk a Westinghouse-gyárban.** Az automobil-gyár munkásai ma reggel megjelentek az ipartelep udvarán és küldötteik felkeresték *Dicker* József vezérigazgatót, hogy bejelentsek neki a sztrájk megkezdését. A munkások nem fogadták el az igazgató által tegnap este tett ajánlatokat, de arra hajlandóknak mutatkoztak, hogy még ma délután újból tárgyaljanak. Ez is eredménytelen maradt. A hatóság ezek után most már hivatalosan is tudomást fog szerezni a sztrájk-ról, mert azt a gyár és a munkások is bejelentik és a békéltető bizottság kiküldésére kerül a sor, mely az iparhatósági biztos elnöklésével tesz kísérletet a megegyezésre.

— **Orvosi körökből.** Dr. *Kronstein Vilmo.* orvos lakását és rendelőjét Bathányi-utca 28t (Neuman-palota mellé) áthelyezte. — Átjárni lehet Andrássy-tér 22 felől is. 3062

D. *Graur* Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vass-szállóval szemben helyezte át.

Issekutz László dr. folyó évi május hó 1-től a Szántay-házban (bejáró a Széchenyi-utcai kapun) lakik.

— **Rejtélyes haláleset.** Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Rejtélyes bűnügy foglalkoztatja ma délután óta a bécsi rendőrséget. *Mildschütz* Mária magánzónőnek a VII. kerület egyik félreeső utcájában volt a lakása. A szomszédoknak feltűnt, hogy a nő szokása ellenére egészen délutánig nem hagyta el a lakását. Miután a zörgetésre nem kaptak választ, a rendőrség segítségével feltörték a szoba ajtaját és a szoba közepén vértócsában holtan találták az asszonyt. Az arcán karmolás és külső erőszak nyomai voltak láthatók és bár a külső jelek bűntényre mutattak, a rendőrség azt hiszi, hogy öngyilkosság történt, amely feltevését igazolja az a körülmény is, hogy a lakás bezárt ajtajában belülről volt a kulcs.

— **Üldözik az automobilos rablókat.** Párisból jelenti: A rendőrség megállapította, hogy *Garnier*, az automobilos rablók egyike a Seine et Marne departementban tartózkodik. Meaux város közelében van egy rozoga viskó, amelybe a rabló menekült. Rendőrsapatok minden feltűnés elkerülésével vigyáznak erre a házra és azt hiszik, hogy még ma sikerülni fog *Garnier*-t elfogni.

— **Ügyvédi hírek.** *Avarfy* Ferenc ügyvéd, irodáját Petőfi utca 8. szám (Farkas-ház) I. emelet helyezett át. 3055

— **Elsüllyedt adriai vitorlás.** *Fiuméből* jelenti: Az Ungaro Croata hajóstársaság *Senj* nevű gőzöse Abbáziában összeütközött a *San Giacomo* nevű vitorlás bárkával. A gőzös hátsó részével átvágta a vitorlás hátsó részét, úgy, hogy ez azonnal elsüllyedt. Az öt főből álló legénységet sikerült megmenteni.

— **Végzetes sétalovaglás.** Berlinből jelenti: *Rosenkranz* Emilia Hamburg egyik előkelő hölgye ma reggel kilovagolt a város melletti erdőbe. Utközben egy kóbor kutya megugatta a lovát, amitől annyira megvadult, hogy elkezdett száguldani, a fiatal leány kiesett a nyeregből és oly szerencsétlenül zuhant egy utszéli lámpának, hogy a feje szétroncsolódott. Azonnal meghalt.

— **Motoros elgázolás.** *Csupuliga* Juon mon-dorlaci földmivest tegnap délután az Aradról érkezett motoros elütötte. A szerencsétlenül járt embert az aradi kórházba szállították.

— **Ügyvédi iroda áthelyezés.** *Kell* József dr. ügyvédi irodáját 1912. évi május 1-én Andrássy-tér 25. II. emelet (Neuman-palota) helyezte át. 2991

— **Eredeti japánrizsfüggöny** darabja 10 korona, kapható *Kotányinál* József főherceg-ut 3.

— **A Központi kávéházban** ma, szombaton a helybeli katonazene hangversenyez. A teli-kertben Gonda Dezső margitszigeti zenekar muzsikál. 3063

— **Értesítés.** A n. é. közönség szíves tudomására adom, hogy modernül berendezett fényképezési műtermemet technikai akadályok miatt csak május hó 15-én nyitom meg az Andrássy-tér 22. sz. házban, a megyeházzal szemben. Tisztelettel Nagy Géza.

— **Gamörinus étteremben** ma és minden este az aradi sztrájkoló cigányzenészek 60 tagjából monstre hangversenyt tart Gyurkovits András vezetésével. Belépti-díj és tányérozás nincs.

— **Felhívás.** Üzletem felosztása folytán felkértem tisztelt adósaimat, hogy további fizetéseiket szíveskedjenek *Wesselenyi-utca* 26. szám alatt levő lakáson eszközölni. Inokai Tóth Lajos uriszabó cég.

— **Revue Parisienne.** Nagy tavaszi divatalbum 2. kor. Saison Parisienne tavaszi divatalbum 1. kor. 50 fill. Kapható Aradon *Ingusz I. és Fia cégnél* Weitzer János-utca.

— **A hölgyközönség figyelmébe.** Női katalapokat utolsó divat szerint *fellünő olcsón* készít, alakít, újból diszit *Gurainé* Friedrich Irma, fővárosi divatárúsnő, Arad, Desseffy-utca 4. 2502

— **Értesítés.** Igen tisztelt megrendelőinket és a n. é. közönséget értesítjük, hogy férfiszabó divattermünket május hó 1-től *Weitzer János-utca* 7. (Új gör. kat. bérpalotába) helyeztük át. További szíves partfogást kérünk. Kitűnő tisztelettel Martics és Pák. 2871

— **Az új ügyvédi nyomtatványok** *Kerpel Izsónál* kaphatók.

— **Petrás Sári,** a Berlinbe költözött nagy művésznő, lelkes terjesztője a dr. Bíró féle „Ila-vasi Gyopár Crém“-nek, melyből postacsomagokként is rendel. Ugyilászik hogy a Párisban is kitűnő arcszépítő mégis csak jobb a külföldi szereknél. 5093

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrássy-tér 16. sz.

— **Kérjen ingyen cipő-árjegyzéket** a Moskovits cipőgyár r. t. liókraktárából, Arad, Szabadság-tér 18.

— **Elsőrendű vizsgalapok** *Kerpelnél*.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Csaló könyöradománygyűjtő.** A múlt év végén Körösbökenyben letartóztatták *Krausz* Zsigmond foglalkozás nélküli embert, aki házról-házra járva a gömörpányi-i izraelita templom építésére engedély nélkül könyöradományokat gyűjtött. A vizsgálat során kérdést intéztek a községhez, ahonnan az a válasz érkezett, hogy az ottani izraelitáknak nincs templomuk, templomot építeni nem is szándékoznak, sőt összesen sincs annyi izraelita, hogy külön hitközséget tudnának alakítani. Az adománygyűjtő könyvből kiderült, hogy *Krausz* „jótékony“ működését a múlt évben *Csepelen* kezdte meg, majd bebarangolta a fél országot, mire Aradmegyébe ért, körülbelül 900 koronát gyűjtött össze. A mai tárgyaláson *Krausz* azzal védekezett, hogy őt a gyűjtésre felfogadták. Az erzsébetfalvai piacon — mondotta — szólította őt meg egy feketeszakálás ember s a gyűjtés ellenében három korona napidíjat ígért neki. Eleinte együtt utazgáltak, de néhány nap múlva a „gazdája“ megszökött. Ezt a mesének is beillő védekezést természetesen semmivel sem tudta *Krausz* támogatni s így az aradi törvényszék csalásért 10 havi fogházra ítélte.

§ **A megsértett lelkész.** Néhány héttel ezelőtt egy vasárnap délelőtt az Aradhoz közel fekvő egyik község román templomában izgalmas incidens történt. Az istentisztelet után egyházi ülést tartottak, amelyen *P. L.* lelkész ellen *Sándor* János földmives gyanúsító kijelentéseket tett a számadások miatt. Az alaptalanul megsértett lelkész emiatt érthető haragjában arculütötte és gyomron vágta az okvetetlenkedő embert. *Sándor* könnyű testiértés miatt följelentést tett *P. L.* ellen az aradi büntető járásbírósnál. A minap volt ez ügyben a tárgyalás, amelyen a lelkész kijelentette, hogy *Sándor*-t csakugyan meglegyintette, mert az ok nélkül sértegette őt. A bíró méltányolta ezt és a számos enyhítő körülményre való tekintettel 30 koronára ítélte és az ítéletet a novella értelmében felfüggesztette.

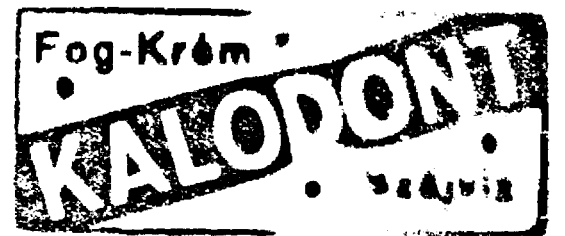
§ **Egy halott póre.** *Budapestről* jelenti: A szerencsétlen véget ért békéscsabai volt országgyűlési képviselő, *Achim* András ma foglalkoztatja a legfelsőbb bíróságot. Néhány *Achim* András ugyan is három évvel ezelőtt huszonötödikmagával *Tóth* László községi segédjegyző fizetése melege ügyében hozott határozat miatt felebbezéssel élt. — Felebbezésükben azt írták, hogy *Tóth* az adózó polgárokkal tisztességtelenül és gorbombán bánik és a segédjegyzőnek más érdeme sincs, minthogy *Körössy* László főjegyző talpát nyalja. E beadvány miatt *Tóth* László rágalmazásért pórt indított *Achim* András és társai ellen. A gyulai törvényszék *Achim* András 40 korona, a többi vádlottat pedig egyenkint 20 korona pénzbüntetésre ítélte. A nagyváradi tábla helyben hagyta ezt az ítéletet. A Kuria ma *Valkó* Pál bíró előadásában tárgyalta ezt az ügyet. A Kuria *Achim* András ellen megszüntette az eljárást, a többi vádlott érdekében benyújtott semmisségi panaszt pedig elutasította.

§ **Románok viszálya** című mai törvénykezési közleményünk kiegészítésül közöljük, hogy *Bocu* Szevér bocsánatot kért *Goldis* Lászlótól s ő ezért vonta vissza a panaszát.

§ **A kíváncsi sógor.** *Bibán* Riszta vingai paraszt március tizedikén délen zárt ajtó mögött ebédelt. Egyszerre valaki föltörte az ajtót s *Bibán* észrevette, hogy sógora, *Mostoi* György ráront és fojtogatni kezdi. Segélykiáltásaira a szomszéd szabadította ki a sógor karmaiból. A temesvári kir. törvényszék büntető tanácsa ma vonta felelősségre *Mostoi* Györgyöt. A vádlott furcsán védekezett:

— Kíváncsi voltam, hogy miért ebédelt a sógor a zárt ajtó mögött. Ezért mentem a szobájába.

A bíróság a kíváncsi embert magánlaksértés és becsületsértés miatt egy heti fogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Eltiltott állat tápszer.** *Breuer* Fülöp volt gáji gyógyszerész, *buzsáki* tápszer névvel állat takarmányt akart forgalomba hozni, amit azonban a földművelésügyi miniszter nem engedélyezett, mert a vegyi vizsgálat megállapítása szerint a tápszerben foglalt fűszerek nem tartalmaznak annyi tápláló erőt, amennyi szükséges.

Ehétén selyem mouslin (egészvékony) női harisnya 1.25 K.
minden színben
2 gombos svéd imitáció női keztyű —.55 K.
minden színben
BÁRSONY ANDOR-nál Szabadság-tér 17. sz.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza
Arad, József főherceg-ut. 3.,
(a Kossuthszoborral szemben.)

Magy választék III

8802

Olcsó árak II

Külföldi osztály mértékezerinti rendelésekre.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Május hónap sem hozta meg az időjárás me-
 netében ama kedvező változást, amelyet már ré-
 gen várunk. A vetéseket illetőleg fagykárokról
 szóló hírek vannak forgalomba. A gabonaüzlet
 irányzata tartott.

Elkelt a mai piacon:

700 mm. buza	22:00—22:20
200 mm. tengeri	18:80
Rozs	19:20
Arpa	18:80—19:00
Zab	19:00

Az árak száz kilogrammonként koronákban ér-
 tendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 3.

Készárú.

Amerika egynyelccaddal olcsóbb. Kínálat, vétel-
 kedv gyenge, 10 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Déli	2 órai	
	zárlat	zárlat	
Buza 1912 májusra	11 92 - 11 93	11 89	11 90
Buza 1912. októberre	11 35 - 11 36	11 31	11 32
Rozs 1912. októberre	9 63 - 9 64	9 62	9 63
Tengeri 912 májusi	9 98 - 9 99	9 94	9 95
Zab 1912. októberi	9 23 - 9 26	9 23	9 24

Az árak 50 kilonként számítva.

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. május 3.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	10 80	10 95
77	—	—	—	10 95	11 —
78	—	—	—	11 05	11 10
79	—	—	—	11 10	11 20

Buza (Temesvári keresk. áru):

76 kilogrammos	—	—	—	10 80	10 90
Rozs	—	—	—	9 25	9 30
Arpa	—	—	—	9 40	9 50
Zab	—	—	—	9 30	9 35
Tengeri	—	—	—	9 15	9 20

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Május 3. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	108 75
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	89 40
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—	77 25
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	—	91 —
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	92 25
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	—	—	—	216 —
Tiszasab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	149 50
Osztrák járdék papírban	—	—	—	89 50
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	92 50

Osztrák járdék aranyban	—	—	—	113 85
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	89 50
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	159 —
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	19 75
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	843 —
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	645 —
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	746 —
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19 12
Német birodalmi márka	—	—	—	117 82 1/2
Londoni vista	—	—	—	241 15
Páris vista	—	—	—	95 57 1/2
10 márkás arany	—	—	—	23 55

Kőbányai sertéspiac.

Május 3

Május 2. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz
 (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 154—156
 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig
 terjedő súlyban) 160—162 fillér. Közép (páronként
 240—280 kgr.) 168—172 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi április hó 30. napján
 volt készlet 32548 drb. — 1912. május hó 1-én
 felhajtott 945 drb. — 1912. május 1-én elszál-
 lított 166 drb. — 1912. május 2. napjára ma-
 radt készletben 33327 drb.

A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1912. május hó 4-én:

B) bérlet.

B) bérlet.

Gyöngyi Izso, Gyöngyi Jolán művészek együttes
 vendégfelleptével:

S. ép Heléna.

Operette 3 felvonásba. Írták: Meilhac Henrik és Hallevy
 Lajos. Zenéjét szerzerette: Offenbach Jakab.

SZEMÉLKEK:

Páris Priamos Huszár K.	Orestes, a fiuk Nógrády M.
Menelaus Gy. gy. Izso.	Chalchas Csáky F.
Heléna, neje Gyöngyi J.	Achilles Kulcsár L.
Aganemmon Ladiszlav J.	I-só Ajax Delly Lajos.
Clytemnestra Benkőné.	II-dik Ajax Vass Jenő.

Kezdeté este 8 órákor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1912. május 4-én:

1. Az ismeretlen. Mimodráma 3 felvonásban. Írta:
 Bendiener Oszkár. Gróf Wolff-Metternich asszony
 (Claire Wallentinnel) a főszerepben. Via Villány Adoré
 A világhírű meztelen táncosnő fellépte a) Görög tán-
 cok, b) Hét fátöltő a Saloméből. Kizárólagos elő-
 adási joggal.

Előadások kezdete: délután 6 órától kezdve esti 11 óráig
 A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül meg-
 jelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. —
 Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely
 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szombaton, 1912. május 4-én:

1. Mozgófénykép-újság. Aktuális felvételek. — 2. Oh
 azok a férfiak. Vigjáték. — 3. Végzet. Szenzációs tár-
 sadalmi dráma 2 felvonásban. — 4. A tolatódó könyv-
 ügynök. Kacagtató humoros sláger kép.

Május 7., 8., 9. Saharet táncol az Apollóban.

Előadások kezdete délután 1/2 6 órától folytatódagasan 11
 óráig tartatnak.

NYILTTÉR.*

Tudod az időjárás irányítani?

Nem? Akkor gondoskodnod kell róla, hogy a rossz
 időjárás bajt ne hozzon rád. Végy tehát egy doboz
 valódi Fay-téle szódai ásványpasztillát s vagd
 zsebre, ha utra mégy. Ha néhány dobozzal tartá-
 lékot is viszel magaddal, biztos lehetsz felőle, hogy
 elkerülöd a meghűlésnek mindenféle veszedelmét.
 En kipróbáltam és mondaatom, hogy jobbat nem
 is ajánlhatok. Egy doboz ára 1 korona 25 fillér.
 Jól vigyázz, nehogy utánzatot adjanak. 6681

Moskovits „Anatomiai”

CIPŐK

Legszebbek,
 Legjobbak,
 Legolcsóbbak.

Raktár Arad, Szabadság-tér 18. Telefon 218.

A legújabb amerikai
 férfi, női és gyermek

cipők

óriási választékban.

Minden facon. Minden szín

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK
 már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Hegységárban.

941

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NAL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Élvezetet a Budapesti Csipkeáruház

nyújt a hölgy-
közönségnek

ujjonnan megnyílt fiókraktárának megtekintése
Andrássy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)

Naponta érkeznek
ujdonságok!!

2811

Előzékeny kiszolgálás!
Vételkényszer nélkül!

Taxameteres
Bér-autók
Telefonszám
816
2851
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ.

Téli és nyári gyógyhely
Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kén-só-
forrása, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógy-
javallat fürdő alakjában, (aus., reuma-
és köszvény ellen. Női betegségeknek,
idült méh- és petefészkek gyula-
dások, méh-burut, medencebeli
sejtszövetek és izomszövetek-
nél. Ivógyógyászati alakjában idült
gyomorbántalmaknak, mákacs-
székrekedésnek, máj- és epe-
hólyag betegségeinek, sárgaság és
epeköveknek meglepő gyógyhatás.
Tükör, kád, mór, szénasav és iszapfürdők.

1908. évben 8600 állandó
fordulóvendég. 3021

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár,
250 kényelmes lakosztály, kitűnő ven-
déglok, jutányos étlap-árak. Állandó
elsőrendű cigányzene, vasárnapoként
katonazene, tennis-pálya, gondozott
séta-utak, fenyő-erdő, 200 ha das park.
Május 1-től 16 óráig nyitva tart a naponta.
Posta, távirat, interurban-telefon.

— Curtaxe és xenodij nincs. —
Prospektus küldésigazgatóság.

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Bonne jární élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van 3681

kaucsuk-sarok.

A kárpátokban ki-
tűnően készített OLLA
talicskák az Olla
kereskedelmi jelzik.

Kapható Aradon:
Vojtek és Weisz,
Török A. és Társa,
Vojtek Kálmán,
Ringlajos és Hegedűs
Gy. utraknál.

Az „OLLA” több
mint 20 éves al-
tal legmegbízha-
tóbbnak van
ajánlva. 1894

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmag-
sább árban megvételnek vagy
más tárgyakra átcsereitelnek.
Telefon 438. Telefon 438.

Saját találmányu szabadalmazott gipsz-válaszfal lapjaim

kittűnő formájuk, kötésük,
szilárdságuk és könnyű-
ségükkel fogva minden
eddig gyártmányt felül-
mulnak. — Megrendelések
gyorsan és pontosan in-
téztetnek el. 1831

Virág Kálmán

építési anyagraktára
Arad, Erzsébet királyné körút 59.
Telefonszám 85.

Elsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő.

Turul cipőgyár r.t.

Jemesvár

A monarchia legnagyobb cipőgyára
Fiókraktár: Arad,
Andrássy-tér Minorita-palota

1249

Ingatlan forgalmi és földhitel iroda.

Lebonyolít a legköltségszerűbben
föld-, szőlő-, erdőbirtokok
és házak adás-vételét. Új
közösnek kieszközöl és már
fennálló terheket leggyor-
abban és legelőnyösebben kon-
vertál, úgy helyben, mint
vidéken. Előjegyzésben van
jelenleg több helybeli
kiseb és nagyobb bérház,
:-: valamint több birtok. :-:
Szíves megkeresések ese-
tén lebonyolításig semmi költ-
ség nem számíttatik. 2295

Lustbáder Adolf
hat. engedélyezett közvetítő irodája
Szabadság-tér 12. szám.

Nagymennyiségű
**maculatura
eladó.**

Új címfestészeti műterem.

Czeiler István volt
címfestő művezetője

ZÖLDY GYULA

Arad, Szabadság-tér 22. sz.
(Szinház - épületben)

modern címfestészeti műtermet nyitottam,

miről értesitem a n.
é. helybeli és vidéki
közönséget s kérem
szíves támogatásukat

ZÖLDY GYULA

mű-, cím- és címfestő.
Telefon sz. 10.
Új címfestészeti műterem.

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Csobán Tivadar építész
Arad, Deák Ferenc-u. 20.

Elvállalok mindennemű az épít-
kezés terén előfordulható új és
átalakítási, továbbá tatarozási
munkákat felelősség terhe
mellett a lehető legjutányosabb
árban úgy helyben, mint vidéken,
ugyszintén tervek és költség-
vetések készítését a legponto-
sabb kivitelben. A nagyérdemű
közönség becses bizalmát és
pártfogását továbbra is kérve
maradok kiváló tisztelettel.

Csobán Tivadar építész
Arad, Deák Ferenc-u. 20.

Ezen rovatban minden szó egy-
eszer beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh.-ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szöveg elír — vagy levélblyegekben. Tudakozódásnál a hirdetés azama mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánságára díjtalanul megszerkesztül. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettek semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Margithám!

Utolsó leveledet nem irtad Anna-papiron, miért nem? Tudhatnád pedig, hogy ez a legszebb és legolcsóbb. Kaphatod a Juhász és Társa modern papíráruházában. Csókol apukád. 2879

?

123

Ha nyílik az ajtó
Lopva — lesem nézem
A fájdalom, hogy nem jöttél
A szívemig érzem.

!

Gummi cikkek

Finomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-5251

ÖZLETEK.

Más oldalán elfoglaltság

folytán az Aradi Próbababagyártási ipartelep, jól bevezetett, en gross vevőkkel azonnal eladó. Bővebbet Reich El.-nél Színházi verseny-bazárban. 3006

KIADO LAKÁS.

Sina-utca és Tököl-tér

sarkán lévő bérházamban egy 4 szobás lakás június 1-től és egy pince lakás azonnalra kiadó. Értekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut. 19. szám. Telefon 627. 2741

Lakás kiadó

8 szobás udvari modern lakás gyermek-, háló-, fürdőszoba és a hozzátartozó mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó Teleky-utca 19. sz. Értekezhetni ugyanottan. 2995

Augusztus 1-re

egy 5 szobás különálló lakás fürdő-szobával, azonkívül raktár és műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Hasszinger-utca 5. 2057

Butorozott szoba

a város közepén (Kölcsény-utca 9/a) külön bejárattal, utcai ablakkal, kiadó.

Kiadó

garzon uri embernek egy utcai és egy udvari szoba. Batthyányi-utca 30. II. em. 8. ajtó. 3057

Kiadó azonnal

Lovarda-utca 1. szám alatt nagy műhelynek vagy raktárnak alkalmas helyiség padlással és udvarral együtt. 3065

1 és 2 szobás új lakások

július és augusztus hónapra kiadók, vízvezeték és villanyvilágítással, Orczy-utca 17. 3064

Kiadó

cinosan butorozott, különbejáratú utcai szoba, villanyvilágítás, június 1-től. Orczy-utca 6. 3000

Mikes Kelemen-utca 52.

alatt egy szoba és konyhából álló udvari lakás azonnal kiadó. Bővebbet Nádor-utca sörraktár. 3001

Kiadó lakások

aug. 1-étől Weitzer János-utca 18. sz. főpostával szemben. Irodának alkalmas. 3030

Elsőemeleti

3 szobás utcai lakás összes hozzátartozókkal Boros Béni-tér 22. sz. alatt augusztus hó 1-re kiadó. 3015

Képetti parket

tűlkörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. 1-5251

INGATLAN.

Eladó sarokház 5630

forgalmas helyen. Cím a kiadóba.

Villanyszerelő új épület,

amely áll 4 szoba, konyha, cseléd-szobából, 15 évig adómentes, sürgős elutazás miatt kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 20/a. sz. alatt. 2936

Szőlőmely

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” permetezése által. Vojtek és Weisz. 1-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Jutányosan készítek

fehérneműt, javítást és slingelést. Tóthné Aulich Lajos-utca 14 3058

Megfelelő

irodai gyakorlattal bíró egyén raktárnoki vagy irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 2988

Földművi állást keres

lehetőleg földszinten egy közép-korú nő. Cím a kiadóhivatalban. 3008

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Krausz Paulin

112.000 kötetes kölcsönkönyvtára. Minden jó új mű magyar, német, francia és angol nyelven raktáron. Imakönyvek legjutányosabban. Tolnai Világlapja vasárnapi száma már péntek reggel kapható. Antiquar könyvek vétele és eladása. 4481

250 darab 2967

női lüster köppeny érkezett, szürke, barna, tegethof és fekete színben, most 9.50 korona árban kapható, ugyanaz selyem díszszel 15.50 kor. Leányka posztógallér piros kapucnival 5.— korona Hoffmann Sándornál, Arad, színház-épület. Kérem kirakataimat megtekinteni.

Házberkönyvek,

e célnak megfelelő beosztással kaphatók Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Hungária

kávéházi berendezés eladó. 349

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdiei ellen legbiztosabb a 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Vojtek és Weisz Arad. 1-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvételnek az Aradi nyomdarszvénytársaság könyvkötészetében.

Bejáró

takarítónőt vagy mindenest keresek. Jelentkezzenek naponta 7 1/2—10 Bockó-utca 9. sz. I. em. 3059

Egy elárulni tőnő

felvétetik Ingusz I. és Flia könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-utca. Csak felnőtt intelligens leányok ajánlatát vétetnek figyelembe. 555

Fiatalt mindenest leány

gyermektelen bivatnokcsaládnál könnyű szolgálattal azonnal alkalmazást nyer Aulich Lajos-utca 7/e.

KÖLÖNFÉLE.

Reper brikett gyártás

ismét üzemben van; brikett állandóan kapható Laendler Aladár gőzfűrésztelen. 3047

Szép fogakat

igyekezz, Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogorvosja. 1-5251

Raktár- vagy műhely-

helyiségek. Orczy-u. 8. alatt azonnal kiadók. 2993

Virágok és rózsák

élősdiei és bolhái ellen használjon 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. 1-5251

Jég

háztartási célokra, naponta házhoz szállítva, havi bérletben megrendelhető az „Aradi Jégtelep” jéggyárában Petőfi-u. 7a. Telefon 199. szám. 2688

Sok Szenvedés

től megmenti egy üveg biztos hatású poloska-irtószer. Kapható

Török Andor és Társa
drogeriájában. 2701

1211

Használt ólom
megvételre kerestetik.

K á r t

okozó molyok ellen biztosítsa lakását

Török Andor és Társa

drogeriájában kapható mollyporral. 2701

Amatőr

fényképezők összes szükségleteiket szerezhetik be

Török Andor és Társa

drogeria és illatszerüzletében. 2701

Lemezek előhívását elvállaljuk.